

Magelungens Strandpromenad

Programhandling 2017-08-24, rev. 2017-09-14

Magelungens Strandpromenad

Innehållsförteckning

Inledning	s. 3		
Analys och möjligheter	s. 7	Militärbron	s. 26
Användbarhet	s. 7	Fiskebryggan	s. 27
Orienterbarhet	s. 8	Farstastrandsbadet	s. 28
Framkomlighet	s. 9	Under bron	s. 30
Upplevelse	s. 10	Långbänken	s. 32
Ljudmiljö	s. 11	Vägen över vattnet	s. 34
Röjning och gallring	s. 12	Högerudsbacken	s. 36
Översikt fokuspunkter	s. 14	Entré Farsta strand	s. 38
Entréplatser	s. 16	Edö	s. 40
Entré Fagersjö	s. 18		
Grodängen	s. 20	Bilaga 1, medborgardialog	
Blockskogen	s. 22	Bilaga 2, samrådssynpunkter	
Klippvandringen	s. 24		

Medverkande:

Trafikkontoret:
Fariba Daryani
Christina Söderström Lööf

Konsulter, Temagruppen:
Emma Lundborg
Mia Falk
Anna Gustafsson
Jenny Andreasson

Konsult, Hållbart Resande Konsulten
Ninnie Gustafsson

Inledning

Promenadstråket längs med Magelungen är redan idag en populär slinga för boende från närområdet och andra stadsdelar runt Magelungen. I och med nya bebyggelseplaner i Farsta kommer allt fler att söka sig till platsen. Förhoppningsvis kommer även ytterligare personer från andra delar av Stockholm att attraheras till stråket i och med detta projekts planerade målpunkter i kombination med bättre marknadsföring. Ny vägvisning från närliggande kollektivtrafik och speciellt utformade entréplatser längs sträckan bidrar till att fler kan upptäcka det vackra rekreativstråket. Fortsatt arbete kommer att ske för att öka informationen om strandpromenaden. I framtiden kan även en förlängning av stråket ske.

Då stråket är tänkt att vara ett utflyktsmål för många stockholmare har det varit viktigt att utveckla användbarheten, för att på så sätt göra stråket tillgängligt för en så bred grupp som möjligt. Rekreativstråksprojektet har också strävat efter att åtgärder för ökad användbarhet ska kombineras med nya upplevelsevärden. Detta för att låta de insatser som görs gynna

den hela breda målgruppen. Att låta huvudstråket och planerade målpunkter längs stråket vara användbart för alla är ett led i stadens arbete med Stockholm - en stad för alla.

Bakgrund

Gångplanen, som är en del av Stockholms framkomlighetsstrategi, godkändes av trafiknämnden i september 2015. En av punkterna i gångplanens handlingsplan handlar om förbättringar av stadens rekreativstråk. Detta projekt, Magelungens strandpromenad, är ett första pilotprojekt i arbetet med dessa förbättringar. Projektet ingår även i Grönare Stockholm. Grönare Stockholm är riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Inför denna programhandling utfördes en inventering av flera potentiella rekreativstråk i Stockholm som syftade till att identifiera en lämplig sträcka för pilotprojektet. Utredningarna och inventeringarna genomfördes 2016-2017 och finns sammanställda i rapporten Rekreativstråk - en del av gångplan. Magelungens strandpromenad valdes ut som pilotprojekt efter intervjuer

med tio av stadens stadsdelsförvaltningar, inventeringar av fem potentiella stråk över hela staden, en kreativ dialog med områdesansvariga inom staden samt framtagande av kostnadskalkyler för två stråk. Längs Magelungens strandpromenad finns stora möjligheter att tillvarata och förädla en varierad natur, med tillägg av varsamma åtgärder för ökad användbarhet och nya upplevelser. I rapporten Rekreativstråk - en del av gångplan kallades sträckan Stråket Fagersjö-Farsta. Motiveringen till valet lyder:

"Stråket Fagersjö-Farsta skulle kunna dra fördel av samt bidra till en synergieffekt, då det finns fler pågående projekt i området. Genom att höja kvalitén på delar av stråket skulle insatser och upplevelser bli mer jämt fördelade än idag. En mer varierad målgrupp, med olika bakgrund och boendeform, skulle kunna ta del av områdets kvalitéer. Fokus skulle ligga på att utöka vattenkontakten på delar av sträckan samt att öka orienterbarheten genom att visa på kopplingar till anslutande kollektivtrafik. En ny platsbildning med t.ex. solbryggor skulle

kunna bidra till att nya människor från andra stadsdelar söker sig till platsen och därmed får tillträde till nya delar av staden."

Programmets innehåll och upplägg

I arbetet med rapporten Rekreativstråk - en del av gångplan, togs inledningsvis en definition för rekreativstråk fram:

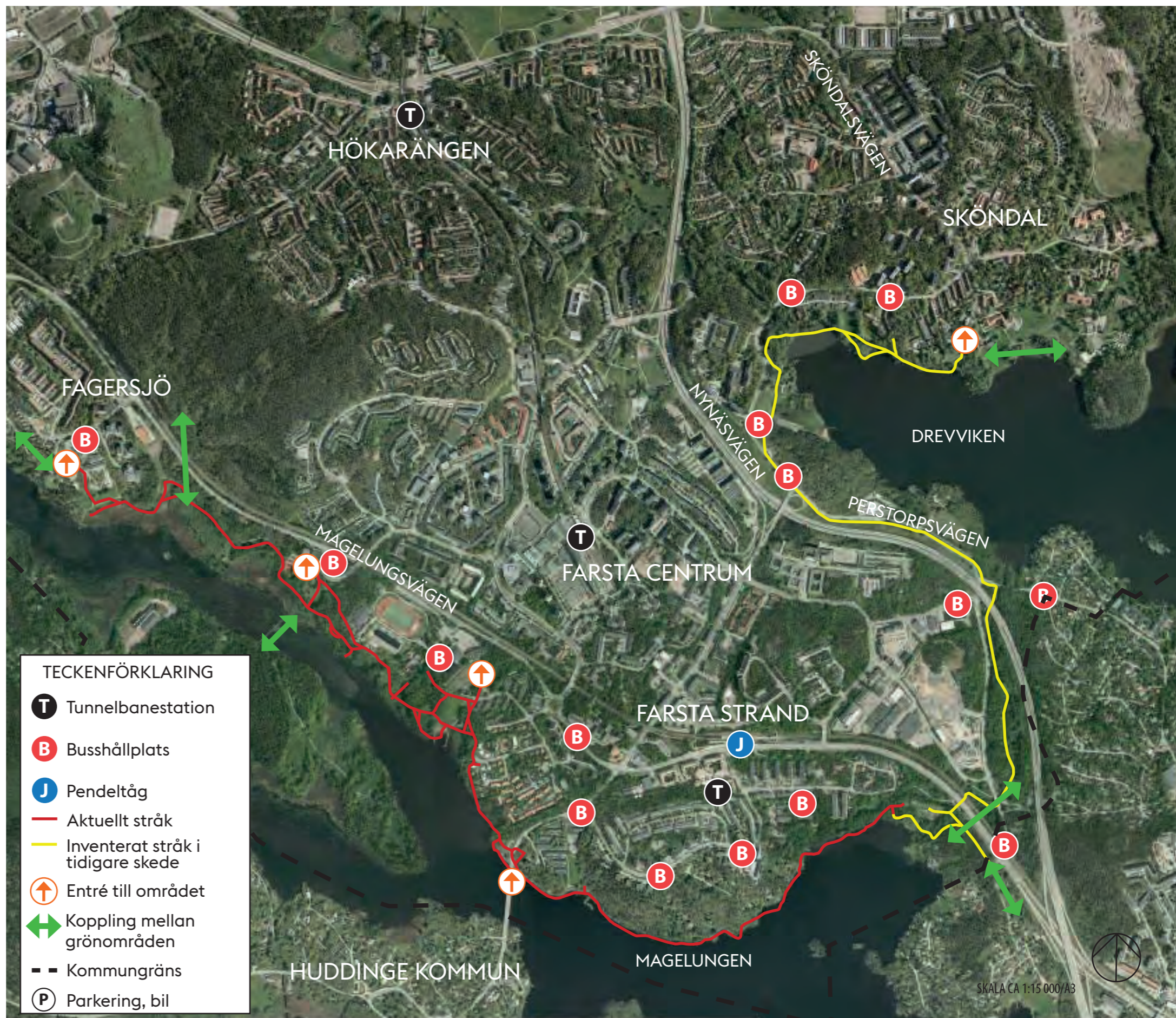
- Huvudsaklig användning ska vara rekreation (t.ex. promenader, löprundor, hundrastning, utflykter).
- Stråket ska vara upplevelserikt, både sinnliga upplevelser och rörelsebaserade upplevelser.
- Stråket ska vara möjligt att använda för alla.
- Stråket ska överlag vara bilfritt.
- Stråket ska gå genom park- eller naturmark.
- Stråket ska vara sammanhängande.
- Stråket ska ha en behaglig ljudmiljö med god tillgång på tysta miljöer.

Vid utvärdering av respektive stråk i rapporten användes definitionen ovan för att upprätta en lista med kriterier. Hur väl

stråken uppfyllde kriterierna samt möjliga åtgärder för redovisades i tabellform. Kriterier och möjligheter till åtgärder redovisas översiktligt på sidorna 7-11 under Analys och möjligheter.

Som en del av åtgärder för att stärka upplevelsevärdet för hela strandpromenaden har ett övergripande förslag för röjning av sly och vass tagits fram, se sidorna 12-13. Åtgärderna skall stämmas av med stadens ekologer samt även säkerställas i skötselplan för Farsta stadsdelsförvaltning. Drifts- och hållbarhetsaspekten ska genomsyra den fortsatta planeringen av rekreationsstråket.

Användbarhet har varit ett av huvudkriterierna för stråket. Användbarhetsåtgärder för människor med olika fysiska förutsättningar har prioriterats, exempelvis att undvika branta lutningar och öka antalet sittplatser längs med hela stråket. Dessa åtgärder finns markerade i karta s 10 och det är viktigt att även fortsatt planering genomsyras av användbarhetsfrågan.

Analysplan som visar stråket i sitt närområde. Från Rapporten Rekreationsstråk - en del av gångplan.

Miljöbilder från strandpromenaden.

Längs stråket har ett antal fokuspunkter pekats ut där insatser görs i större omfattning. Dessa redovisas på översiktskartan på sidorna 14-15, och följs av uppslag med illustrerade åtgärder och inspirationsbilder. Återkommande efter stråket är entréplatser vars placering redovisas på översiktskartan och vars innehåll redovisas på ett uppslag.

Arbetsprocess, nya metoder och gestaltungsgrepp

Rekreativstråket Magelungens strandpromenad är ett pilotprojekt där staden har möjlighet att pröva nya arbetssätt, för att lägga en bra grund för stadens framtida arbete med rekreativa stråk och social hållbarhet.

Stockholms stad har ambitionen att öka delaktighet och dialog med allmänhet och intressegrupper i stadsbyggandet. I projekt rekreativstråk har därför en medborgardialog pågått parallellt med framtagandet av denna programhandling. Medborgardialogen hölls både genom en digital dialog, men även vid två tillfällen då representanter från staden fanns på plats i Far-

sta och samlade in synpunkter. Lokala organisationer har även kontaktats för att ges tillfälle att lämna synpunkter. Medborgardialogen avslutades den 16/6 2017. Då programhandlingsarbetet pågått parallellt med medborgardialogen är bemötandet av medborgardialogen sammanställt i en bilaga.

Gångmätningar har genomförts på sju platser längs strandpromenaden. Mätningarna utfördes vid två tillfällen för att få en överblick av stråkets användningsområde. Vid dessa tillfällen räknades antalet gång- och cykeltrafikanter, aktivitet, kön samt uppskattad ålder.

Under arbetet med rapporten Rekreativstråk - en del av gångplan påbörjades också ett samarbete med elever från Thordildsplans gymnasium, en skola med upptagningsområde från hela Stockholm. Samarbetet inleddes innan val av pilotprojekt. Eleverna utvecklade idéer kring de fem rekreativstråk som utreddes inom ramen för arbetet med rapporten. En sammanfattning av elevernas arbete presenteras i Bilaga Medborgardialog.

Ungdomar kommer även fortsättningsvis att vara involverade i utvecklingen av idéer för stråket. De kommer då att samarbeta med representater från Stockholms stad. På så sätt skapas en möjlighet för ungdomar från olika delar av staden att träffas och samarbeta kring ett gemensamt projekt, samtidigt som projektet får ta del av lokalkännedom från ungdomar som bor i området. Samarbetet kommer utföras under nästa skede, projekteringskedet.

Nästa steg

Samråd för programhandlingen för rekreativstråket Magelungens strandpromenad kommer att hållas den 4 september 2017. Synpunkter på programhandlingen kan lämnas in via mail till fariba.daryani@stockholm.se senast den 10/9 -2017.

Inkomna synpunkter, i kombination med framtagna programhandling, kommer att ligga till grund för nästa steg som är projektering av stråket. Hemsidan uppdateras kontinuerligt med information, www.stockholm.se/farsta/strandpromenaden.

Arbetet med programhandlingen och dess föreslagna åtgärder har gjorts efter flertalet inventeringar, med grundkarta som underlag. I projektets nästa steg kommer en mer noggrann inmätning av mark och befintliga träd göras för samtliga platser där åtgärder planeras. Förslagen kommer sedan att bearbetas och anpassas. Magelungens vattennivå varierar över året, även detta måste utredas vidare då det kan påverka de föreslagna åtgärderna.

I nästa steg kommer även en kalkyl ska utföras, som sedan ligger till grund för en prioriteringsordning av programhandlingens olika anläggningsdelar.

En delinviqning av rekreativstråket Magelungens strandpromenad förväntas ske sommaren 2018. Efter att stråket är ombyggt kommer en utvärdering av dess attraktivitet och användande att kunna göras. Detta planeras till 2019-2020.

Miljöbilder från strandpromenaden.

Preliminär tidplan

24/8	Programhandling klar
4/9	Samråd
10/9	Sista dag för inlämning av medborgarsynpunkter på programhandling
19/10	Sammanträde, Farsta Stadsdelsnämnd
Hösten 2017	Genomförandebeslut, Trafiknämnden
2017-2018	Projekteringsskede
2018	Byggstart
Sommaren 2018	Delinvigning av strandpromenaden
2019	Invigning

www.stockholm.se/farsta/strandpromenaden

Analys och möjligheter

Användbarhet

Användbarhet syftar i denna programhandling på gångvägar med svaga lutningar (mindre än 5%) och bra markmaterial som underlättar för rullatorer, rullstolar och barnvagnar. Där ramper anläggs kompletteras de alltid med handledare. Användbarhet innebär också tillgång till toalett, då avsaknad av detta kan begränsa användningen.

De sträckor längs strandpromenaden som har brantare lutning än 5% åtgärdas. Om den befintliga sträckningen inte går att göra mindre brant har alternativa sträckningar föreslagits. Nya aktiviteter och målpunkter kombineras oftast med de föreslagna nya sträckningarna. Den befintliga gångvägssträckningen tas inte bort. Det innebär att strandpromenaden på vissa ställen får fler alternativ till gångväg, vilket gör användandet mer varierat.

För att behålla strandpromenadens naturliga karaktär så föreslås generellt stenmjöl, inte asfalt, som markmaterial för såväl nya vägar som upprustning av befintliga. Stråkets föreslås vara två meter brett för att två rullstolar eller barnvagnar ska kunna mötas. Även de nya bryggorna föreslås vara två meter breda.

I anslutning till strandpromenaden finns allmänna toaletter i Farsta idrottshall, Edö serviceboende och vid Farstastrandsbadet under sommarsäsongen. Ny toalett föreslås vid entré Farsta Strand.

Till begreppet användbarhet bör även rubrikerna orienterbarhet, framkomlighet och ljudmiljö tas i beaktning, då även dessa påverkar användbarheten.

Orienterbarhet

TECKENFÖRKLARING

- Huvudentréplats
- Mindre entréplats
- Vägvisningsskylt
- Vägvisningsskylt med informationsskylt
- Tunnelbana/ Buss/ Pendeltåg

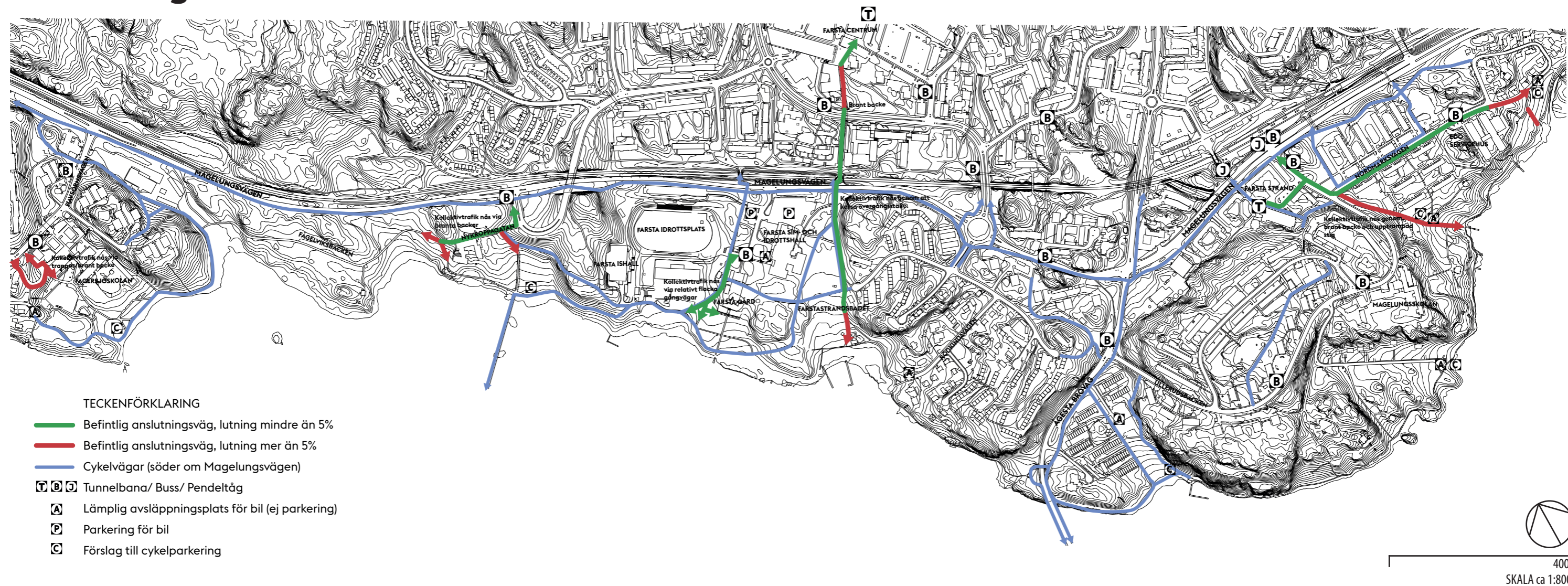
Orienterbarhet syftar i denna programhandling på möjligheten att enkelt hitta till rekreationsstråket från kollektivtrafik och anslutande vägar (gång, cykel och bil). Det syftar också på möjligheten att hitta längs rekreationsstråket.

Den övergripande orienterbarheten är god, då det finns flera målpunkter längs strandpromenaden och byggnader att orientera sig efter. Dock är det svårt att hitta till strandpromenaden från kollektivtrafikhållplatser. Genom strategiskt placerade entréplatser med informationsskyltar och vägvisningsskyltar kan orienterbarheten förbättras. Entréplatser är föreslagna där människor ansluter från kollektivtrafik eller på de platser med befintliga eller planerade målpunkter.

Entréplatserna är uppdelade i tre olika nivåer: Huvudentréplats, mindre entréplats samt vägvisningsskylt. Se vidare s. 16 Entréplatser.

Framkomlighet

Definitionen av framkomlighet är i denna programhandling möjligheten att ta sig till stråket genom kollektivtrafik, bilvägar eller anslutande gång- och cykelvägar. Det är viktigt att de anslutande gångvägarna ned mot stråket har lutningar som uppfyller stadens krav om god tillgänglighet för att en bred målgrupp ska kunna tillgodogöra sig strandpromenaden och dess kvaliteter.

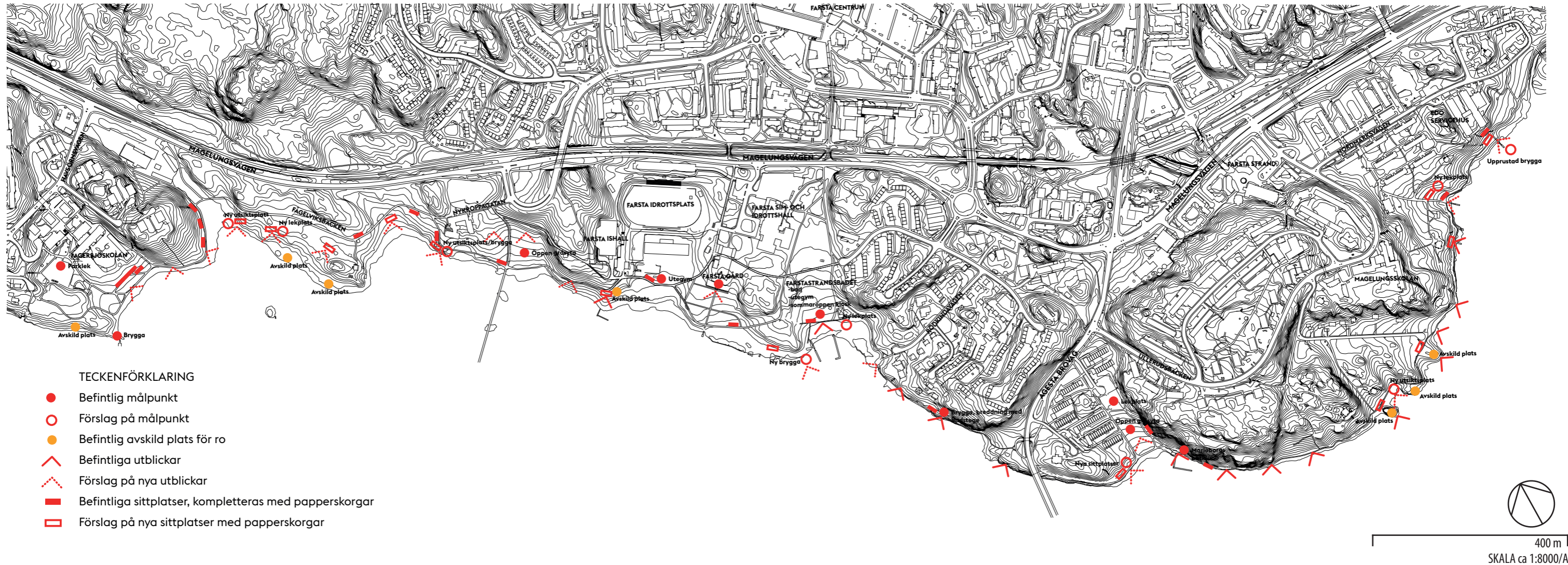
Tunnelbanestationerna Farsta strand och Farsta centrum ligger i närheten till rekreationsstråket, där först nämnda ligger närmast. I Farsta strand finns även pendeltågsstation. Befintliga anslutningsvägar till Farsta strand har dock en brant lutning och försvårar därför framkomligheten för personer som är exempelvis rullstolsburna eller går med rullator. Anslutningsvägarna går att göra framkomliga för alla genom ett rampsystem på parkmark intill den befintliga

vägen. Se vidare Entré Farsta strand samt Edö. Busstrafik går efter Magelungsvägen, dock gör topografien att det är svårt att ansluta till rekreationsstråket på många ställen. Den bästa anslutningsvägen till strandpromenaden från busshållplats är via Farsta gård, då denna gångvägssträckning är relativt flack.

Då parkeringsplatser inte kan anläggas inom parkmark innehåller inte programhandlingen anvisningar för nya parkeringsplatser. Under inventering har dock lämpliga anslutningspunkter/avsläppningsplatser för bil identifierats. Dessa platser är markerade på karta.

De cykelvägar som är markerade i kartan är hämtade från Cykelkartan Stockholm.

Upplevelse

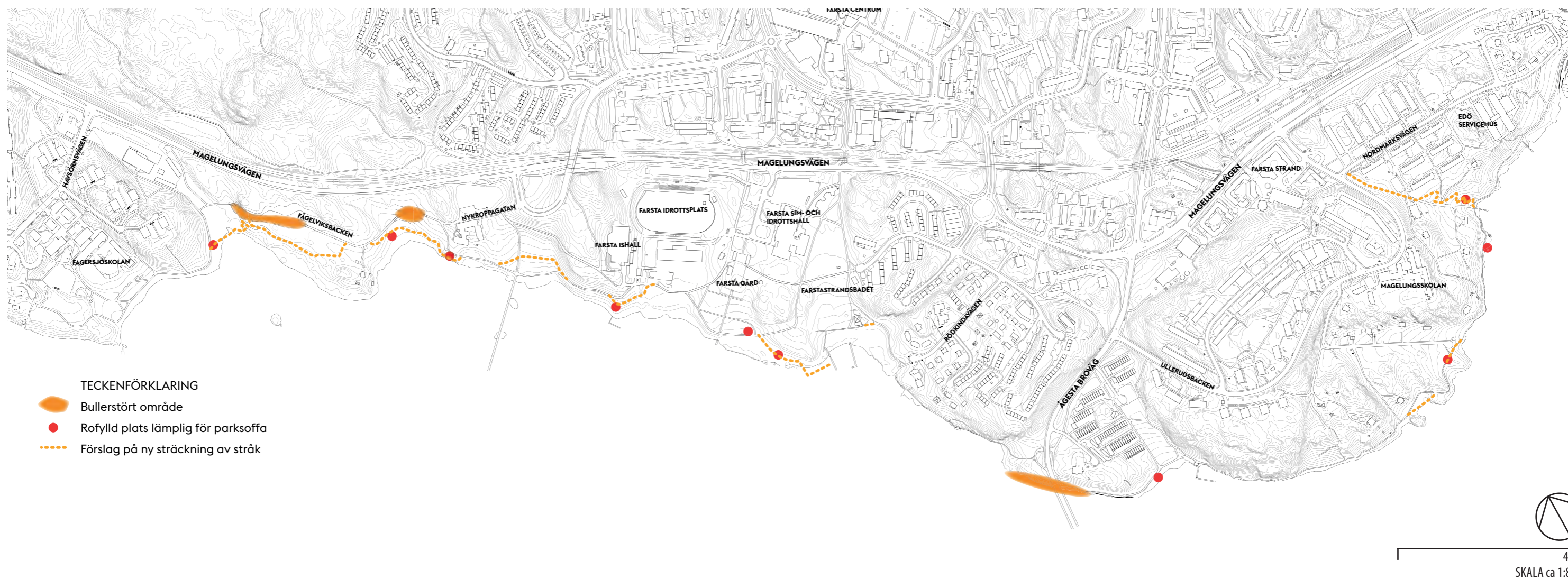
Med sinnliga upplevelser menar vi upplevelser som triggas av våra fem sinnen smak, doft, syn, känsel och hörsel. Dessa samspelar och har alla betydelse för en upplevelse. Rekreativ-stråket kan bjuda på sinnlig stimulans samt tid för eftertanke och reflektion. Upplevelsen kan delas med andra eller vara enskild. Exempel på olika element kan vara: Porlande vatten, ljus-och skuggspel, utsikt, vyer, fruktträd, bärbuskar, färgglada blommor, fågelkvitter, fjärilar, löven som prasslar när vi går. Sinnena kan också stimulera associationer och kopplas till minnen. Att tycka om en naturmiljö kan vara en inlärningsprocess från ointresse till fascination. En person som inte är van att vistas

i naturen kan ha lättare att ta den till sig genom sinnliga upplevelser och minnesstimulering. Exempelvis stenarna och stenhällen som får en att minnas stenar och berg i barndomen eller en huggkubbe och doften av nyhuggen ved från sommarstugan. Vattenkontakten är strandpromenadens stora tillgång. Den kan utvecklas ytterligare på flera sträckor genom röjning av sly och vass (se separat röjnings och gallringsplan). Vattenkontakten längs promenaden är starkast från Farsta strandsbadet och ner mot Farsta strand då gångvägen går på nyanlagda träbryggor utmed vattnet. Genom liknande åtgärder skulle vattenkontak-

ten vid Fagersjö kunna stärkas. Genom tillägg av nya målpunkter och utblickar kan upplevelsevärde längs stråket öka. Terrängen längs stråket är kuperad och naturen varierar från öppna till slutna platser. Här finns olika typer av skog med höga naturvärden och ett rikt djurliv. I programhandlingen har ny belysning på sträckor utefter vattnet inte föreslagits då det är ett policybeslut från staden att promenader efter vatten inte ska belysas. Ett tillägg av belysning på de delar med nyrustade träbryggor skulle kräva

en ombyggnation då konstruktionen inte är anpassad efter den drift som krävs för belysningsarmaturer och belysningsstolpar.

Ljudmiljö

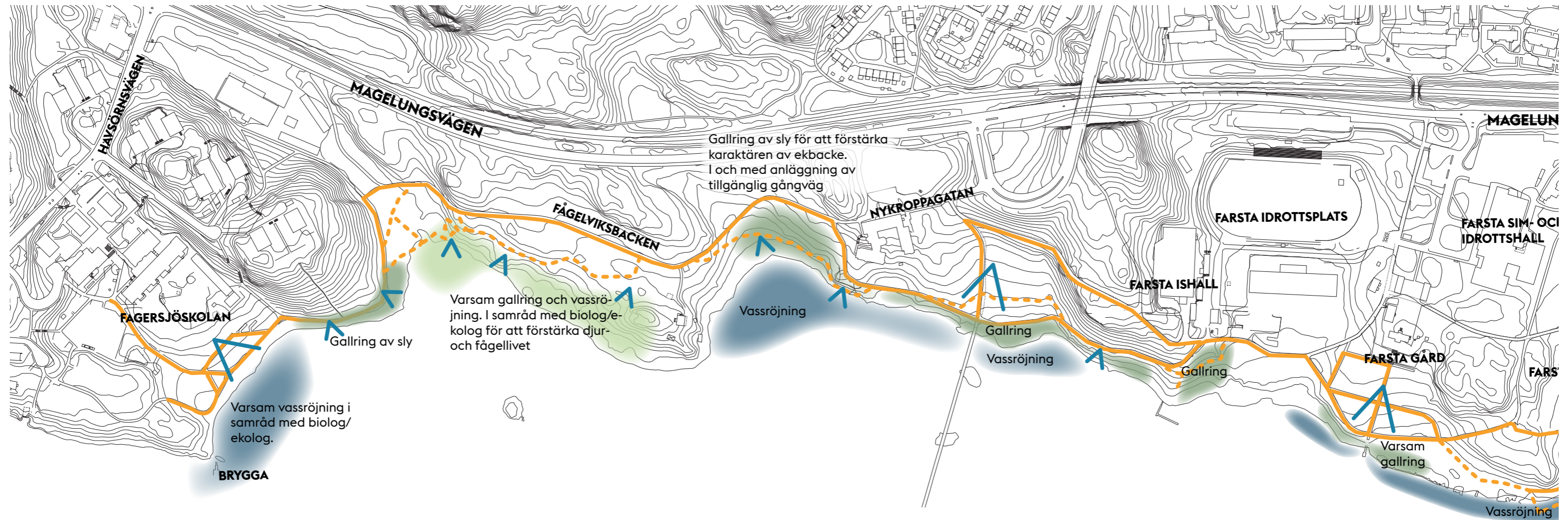

Inventering av buller har gjorts utifrån upplevt buller, d.v.s. ingen bullerutredning har bedömts vara nödvändig i detta skede, då det handlar om rekreativa värden och inte stadigarande vistelse.

Omgivande vägar och dess hastighetsbegräsning medför att delar av sträckan är bullerstörd. Detta går inte att åtgärda inom ramen för projekt rekreativstråk. Det upplevda bullret kan dock minskas genom att öka kvalitén på grönytorna så att dess upplevelsevärden ökar, samt att lägga om gångstråket längre ifrån Magelungsvägen på delar av sträckan.

I kartan är rofyllda platser markerade. Det är platser där bullernivån är lägre och som lämpar sig för placering av möbler för längre vistelse.

Röjning och gallring

Att stärka vattenkontakten för fler delar av stråket är ett av programhandlingens mål. Ovan angivet förslag på slyröjning och vassröjning ska utföras i samråd med stadens ekologer, då djur och fågelliv utefter sträckan är en viktig upplevelseaspekt samt en ekologiskt viktig resurs i staden.

I och med arbetet med programhandlingen pågår en dialog med stadsdelsförvaltningen om en eventuell uppdatering av skötselplan för området. I en uppdaterad skötselplan kan utrymme finnas för löpande slyröjning.

TECKENFÖRKLARING

- Befintligt stråk
- - - Planerat stråk
- ▶ Markering för utblick

Gällring av sly

Röjning av vass

Röjning och gällring i och med anläggning av tillgänglig ramp och badbrygga.

Röjning och gällring i och med anläggning av tillgänglig brygga

Vassröjning och gällring

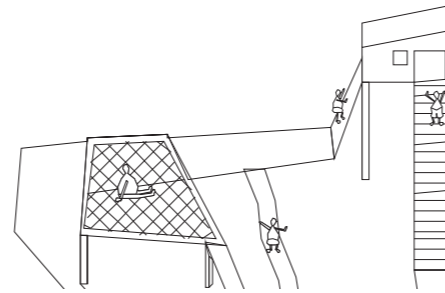
Vassröjning

Gällring av sly

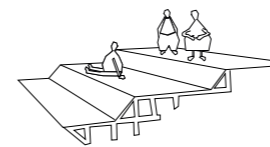

200 m
SKALA ca 1:4000/A3

Översikt fokuspunkter

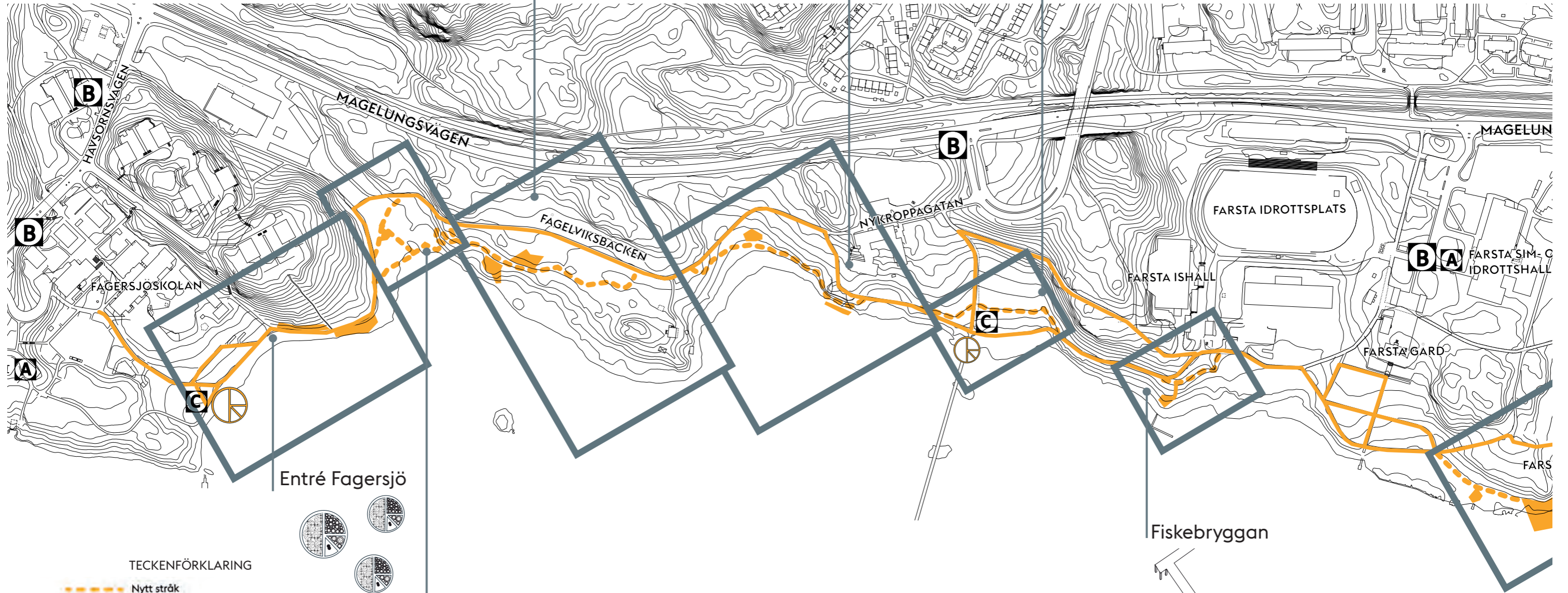

Blockskogen

Klippvandringen

Militärbron

Entré Fagersjö

Fiskebryggan

Grodängen

TECKENFÖRKLARING

--- Nytt stråk

■ Ny aktivitet

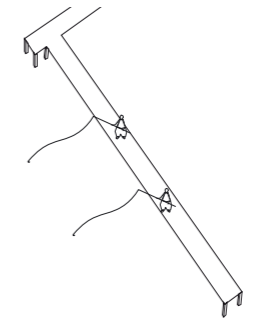
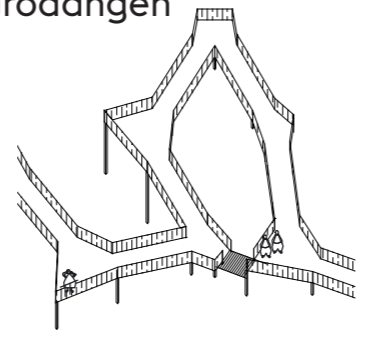

Entréplats

B T J Kollektivtrafik; Buss, Tunnelbana, pendeltågsstation

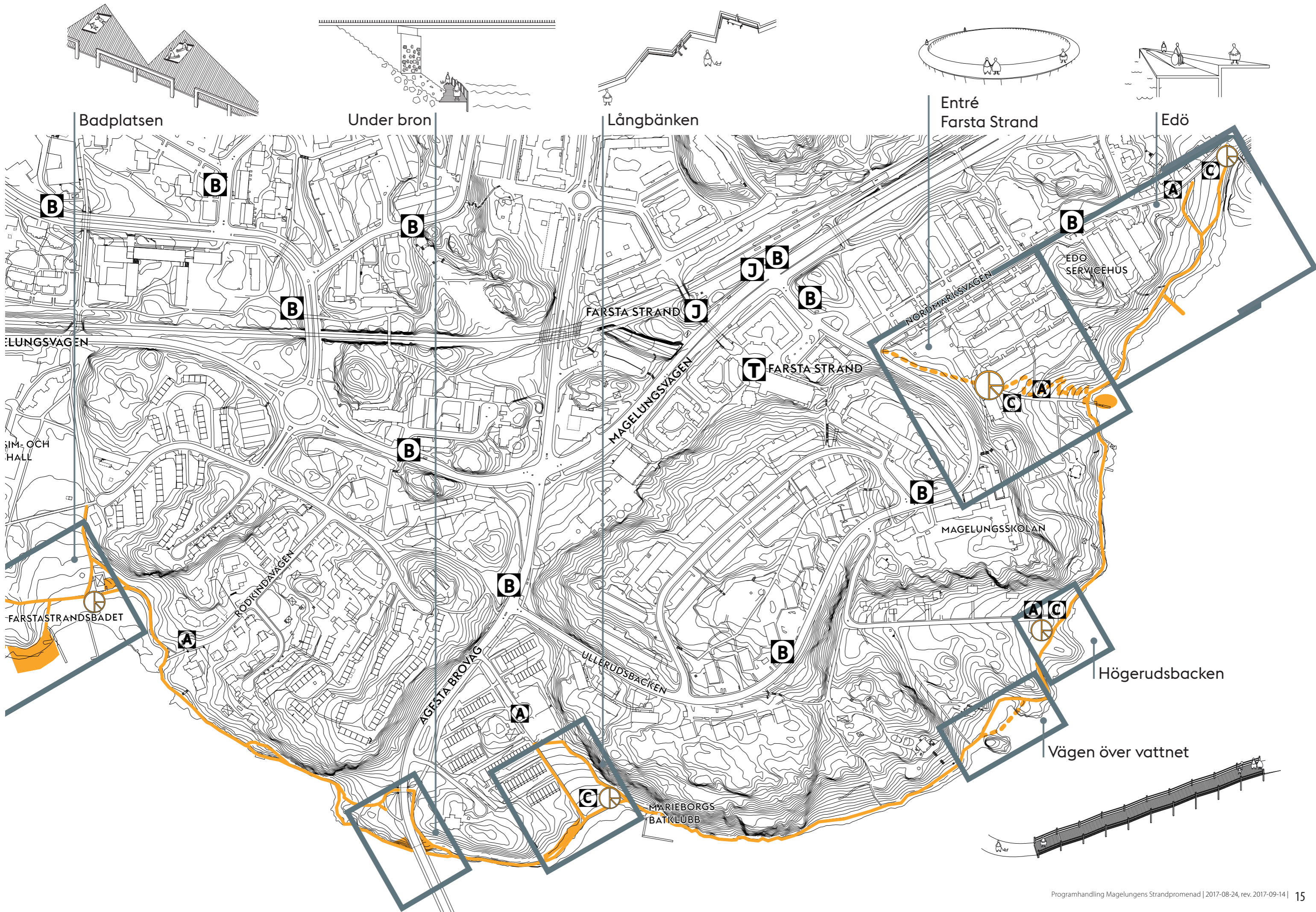
A Avsläppningsplats för bil (ej parkering)

C Förslag för cykelparkering

200 m
SKALA ca 1:4000/A3

Entréplatser

Orienterbarhet

Det är viktigt att kunna orientera sig både för att kunna hitta till stråket från olika anslutningspunkter, men även för att kunna orientera sig utefter stråket. Orienterbarheten längs stråket är redan idag relativt god eftersom det går utefter vatten och då det finns flera befintliga målpunkter och byggnader att orienteras sig efter. Det är dock svårt att hitta till strandpromenaden från kollektivtrafikhållplatser.

Olika typer av informationsplatser

Längs strandpromenaden finns tre olika typer av informationsplatser: Huvudentréer, mindre entréer samt platser med vägvisningsskylt.

Huvudentréer läggs vid befintliga och planerade målpunkter. Längs strandpromenaden finns tre huvudentréer: Fagersjöskolan; Närhet till busshållplats, skola och bostäder. Parklek som rustas upp är en viktig målpunkt Farsta strandsbadet; viktig målpunkt i området samt gångväg mot Farsta centrum och tunnelbana Entré vid Farsta strand; Närhet till tunnelbana och pendeltåg med möjlighet till anslutningsväg med svag lutning.

Mindre entréplatser förläggs vid viktiga anslutningspunkter, som dock ej förväntas vara lika frekvent använda. Längs strandpromenaden finns fyra mindre entréplatser: Militärbron, anslutning till grönområde i Huddinge kommun Farsta gård; viktig målpunkt där även anslutning kan göras med buss.

Marieborgs båtklubb; viktig målpunkt och närhet till bostäder Högerrudsbacken; möjlighet till avsläppning med bil samt närhet till Magelungsskolan och bostäder. Edö, närhet till busshållplats samt servicehus

Det kommer också att finnas strategiskt utvalda platser med vägvisningsskyltar till rekreationsstråket. Placering, se karta Orienterbarhet s. 8. Schematisk idéskiss se s 17.

Entréplatsernas innehåll

Centralt för entréplatserna är skyltning för att på så sätt öka orienterbarhet till målpunkter och kollektivtrafik. Vid huvudentréer visas stråket i sin helhet på översiktskarta på skylt, här redovisas även målpunkter utefter stråket och andra faciliteter, se schematisk idéskiss på s 17. Vid mindre entréer finns skyltar som anger avstånd mellan entréplatser och används för att öka orienterbarheten inom området.

För att tydligt signalera entréplatserna kan även en markering med avvikande material i mark göras. Utformningen av varje enskild entréplats anpassas till omgivningen och underordnar sig stråket. Varje entréplats storlek och innehåll anpassas till vilken nivå som den tillhör. Ingående komponenter bör vara; Sittplatser, planteringar, cykelparkering och eventuell belysning som förstärker de sinnliga upplevelserna på platsen.

Logotyp som identitetsskapare

Staden har som mål att genomföra flera rekreationsstråk efter pilotprojektet Magelungens strandpromenad. En gemensam symbol för alla rekreationsstråk tagits fram. Symbolen signalerar att det är ett av stadens utvalda rekreationsstråk och att kriterier för rekreationsstråk uppfylls (framkomlighet, användbarhet m m). Symbolen används på informatios- och vägvisningsskyltar. Symbolen kan också ligga till grund för gestaltungs-grepp längs med stråket för att stärka dess identitet.

Skyltarnas utformning

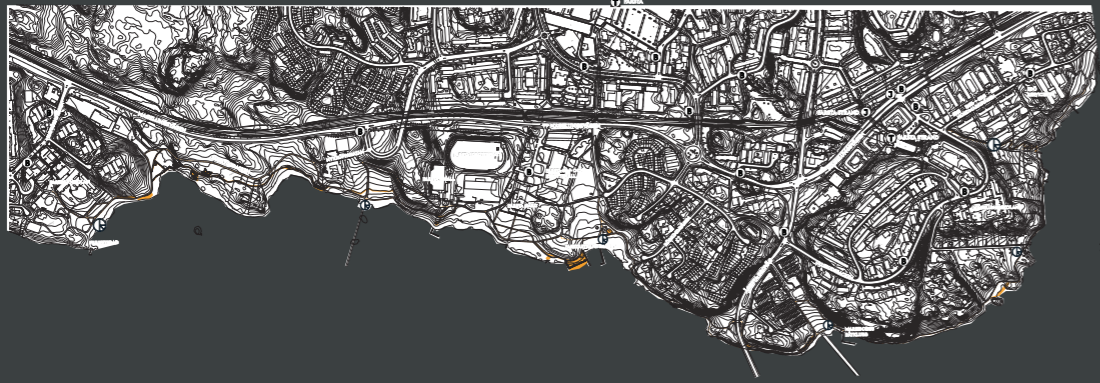
Stadens skyltprogram ska följas för de olika entréskyltarna.

Förutom informations- och vägvisningsskyltar är det önskvärt med platsspecifik skyltning placeras ut för att beskriva flora och fauna i området. Dess utformning ska också följa Stockholm stads skyltprogram.

Rekreativstakens logotyp.

Välkommen till Magelungens strandpromenad

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna

aliquam erat
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed

aliquam erat
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed

aliquam erat
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed

aliquam erat
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed

aliquam erat
Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna aliquam erat>Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut laoreet dolore magna

Stockholms stad

Rubrik

Karta med markering av stråket, teckenförklaring och punkt "Du är här" och symbolen för rekreativstråk.

Informationstext om Rekreativstråk i allmänhet och om detta stråket i synnerhet med målpunkter och andra faciliteter. Tid och längd mellan målpunkter anges. Det finns även plats för bilder eller illustrationer som beskriver stråket.

Magelungens strandpromenad

200 m
3 min

Förslag på entréskyltarnas layout. Se även Stockholm stads skyltprogram.

Förslag på vägvisningsskyltarnas layout. Se även Stockholm stads skyltprogram.

Entré Fagersjö

Idag

Nedanför Fagersjöskolan breder en öppen gräsyta ut sig. Här finns bänkar och skräpkorgar utplacerade. Västerut ligger en igenvuxen badbrygga och österut leder strandpromenaden vidare längs med strandkanten och runt en bevuxen bergsknalle.

Utanför kartbilden finns ett friluftsbad vid strandkanten. Utredningar för upprustning av badplats och muddring har redan utförts för platsen och är ej aktuellt för området då det skulle innebära för stora och kostsamma åtgärder.

Förslag

Platsen innehåller redan målpunkter med en lekplats som är under upprustning. Istället för att utveckla nya målpunkter läggs fokus på att förbättra befintliga kvalitéer såsom vattenkontakt och djurliv.

Lekplatsen och Fagersjöskolan samt närhet till busstrafik (se även karta s. 8) gör platsen lämplig som entréplats. En entréplats med informationsskylt som beskriver strandpromenaden föreslås intill anslutande väg från kollektivtrafik.

Vattnet röjs på vass för att stärka vattenkontakten. Insatsen görs i samråd med ekolog/biolog för att säkerställa att åtgärderna inte stör fågel- och djurlivet.

Längs med en bergsknalle placeras insekshotell, fågelholkar och fladdermusholkar varsamt ut i naturen. Åtgärden föreslås att utföras i samarbete med förskolan för att uppmuntra till lokalt engagemang. Skolbarnen från Fagersjöskolan kan hjälpa till att fylla insekshotellen och måla fågelholkarna i samarbete med Stockholms stad.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 10.

Foto från vy 1, öppen gräsyta.

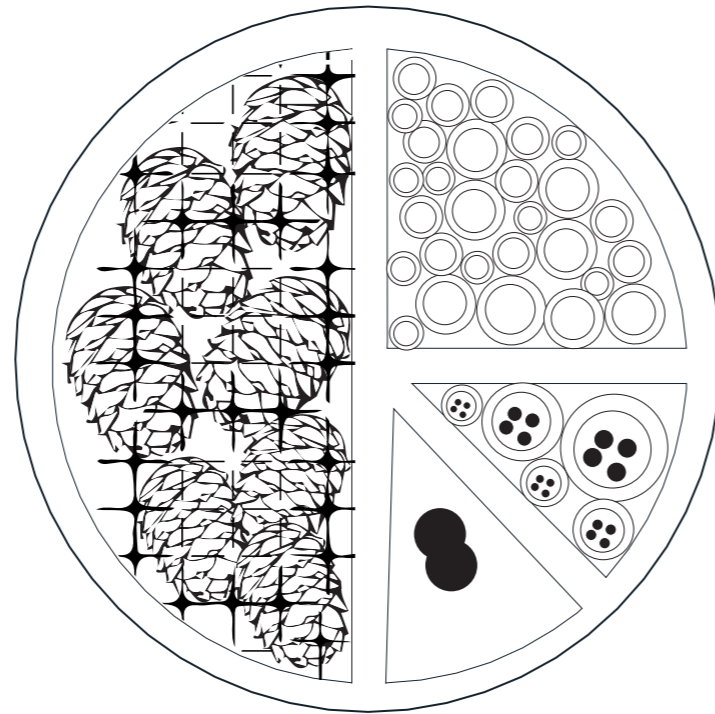
Foto från vy 2, öppen gräsyta med Fagersjöskolan till höger i bild

Foto från vy 3, gångväg längs vatten. Vattnet skymms av sly.

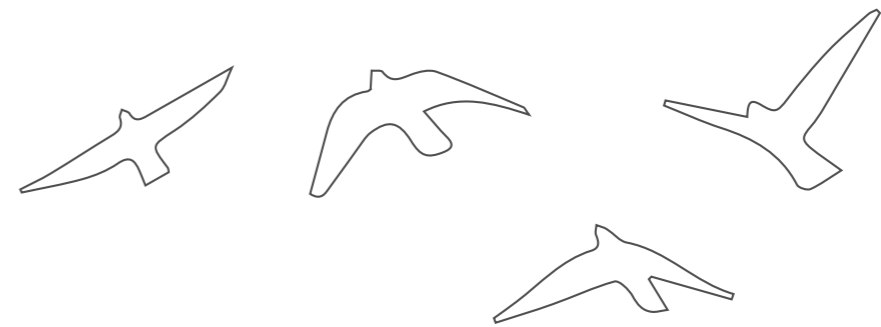

Referensbild, insekshotell i mönstermall.

Idéskiss, insekshotell som får formen av rekreativstråkens logotyp.

Entré Fagersjö blir en plats för barn och unga att skapa tillägg med fokus på djur och natur. Närheten till vatten tas tillvara genom varsam röjning av natur och borttagning av vass.

Referensbild, Fågelholkar.

Grodängen

Idag

Österifrån kommer strandpromenaden in på en hög höjd och sluttar brant ner mot en öppen gräsyta. Gräsytan ligger längst in i en vik och här tar det befintliga gångstråket en omväg längs ytans utkant. Viken är full med vass och gräsplanen är fuktig, en plats där grodor trivs. Visuell vattenkontakt saknas på grund av vassen. Magelungen höjs och sänks ca 80 cm under året med vilket gör att delar av ytan säsongvis står under vatten. Det syns spår från att folk genar över gräsytan, trots att den är sank. I områdets norra del planeras för ny bebyggelse. Fler bostäder innebär att platsen blir närmiljö för de boende och kommer att befolkas av fler människor.

Förslag

Stråket leds närmare vattnet på upphöjda spänger av gallerdurk av metall. På så sätt kan människor använda platsen samtidigt som smådjur kan röra sig på marken under spängerna. Höjd från mark är ungefär 30 cm. För att underlätta användandet fortsätter gallerdurken upp mot höjdryggen i ett rampsystem, där vilplanen skapar möjlighet till vistelse och utblickar. Där durken, på grund av terrängen, ligger på högre höjd kan stålets hål delvis fyllas. Detta för att undvika att se igenom gallret nedåt och att det således känns tryggare att gå på. Spängerna förses med avåkningskydd. Bryggor som går över vatten måste anpassas efter det växlande vattenståndet. Vidare utredning kring vattennivå och dagvattenflöden behöver göras i projekteringskedet för att avgöra bryggornas exakta höjd.

Gallerdurken av metall placeras i en infärgad ram som markerar stråket. Räcke fästs i konstruktionen där det behövs som fallskydd och handledare. Räckets utformas i samma stil som ramen och med perforerad skyddsplåt mellan stolparna. Stålet perforeras exempelvis i ett grodmönster, för att återkoppla till platsens djurliv.

Fler vistelseplatser med sittplatser integreras i den nya konstruktionen.

Sly- och vassröjning görs i begränsad omfattning då utblickar istället skapas genom höjdskillnader. Den röjning som utförs görs i samråd med ekolog och biolog. Fågelholkar kan placeras ut i skogen i närheten av ramperna.

Foto från vy 1, utsikt från gräsäng mot vattnet. Vass och sly skymmer vattnet

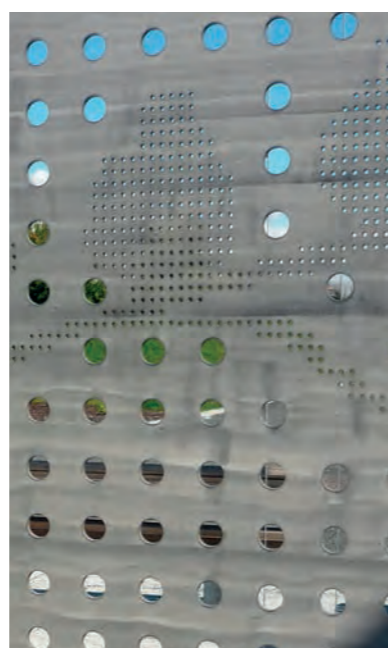
Foto från vy 2, utsikt över gräsäng.

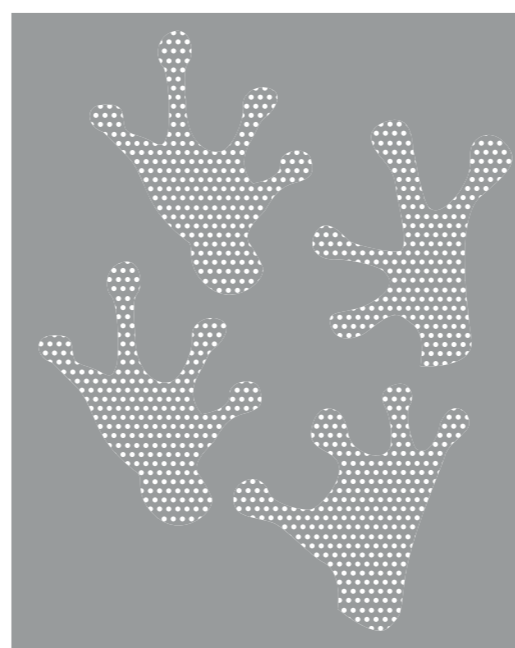
Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng.

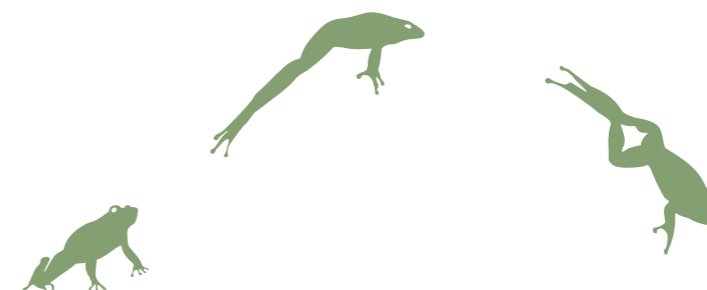
Referensbild, Kristinebergs strandpark. Upphöjt trädäck med plantering nedanför.

Referensbild för räcke, perforerad plåt.

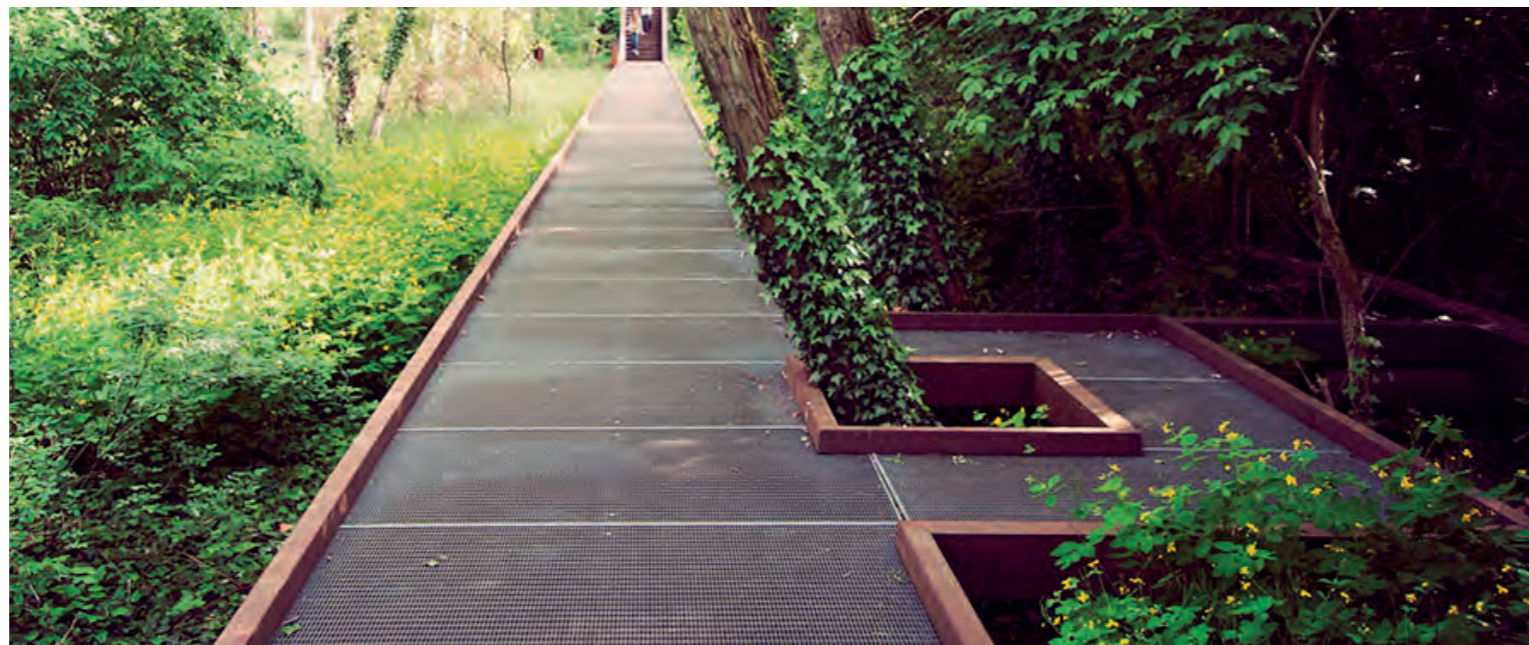
Idéskiss, perforerad plåt med grodföttermönster.

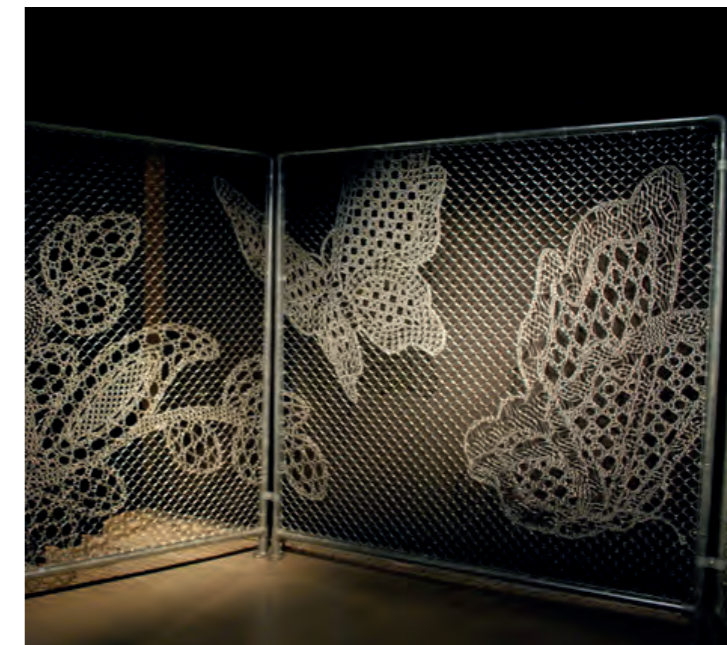
Genvägen över grodängen underlättas och upplevelsevärden i form av utblickar tillförs platsen. Djurlivet styr omfattningen av åtgärder och blir identitetsskapande för platsen.

Referensbild, plats med utblick.

Referensbild, Park am Nord Bahnhof, Berlin. Gångväg av gallerdurk som ramats in med stålkanter. Ligger ovan mark och lämnar ett litet avtryck i naturen.

Referensbild för räcke, Lace fence.

Blockskogen

Idag

Mellan Fågelviksbacken och Magelungsvägen planeras för ny bebyggelse. För bebyggelseområdet pågår ett detaljplane-
arbete. Idag är Fågelviksbacken en belyst väg med enstaka
biltrafik, men kommer att förändras och anpassas till nybygg-
nationen.

Naturen mellan Fågelviksbacken och strandkanten utgörs av
en vacker uppvuxen skog, med mycket tall och stenblock. Här
finns flera fornlämningar. Det är ett varierat och spännande
område.

Förslag

Stråket löper en bit från strandkanten, genom den blockrika
skogen. På så sätt bevaras tysta och lugna sträckor utmed vat-
net, vilket främjar både djurliv och vistelseplatser för avskild-
het. Sträckningen genom skogen anpassas till fornlämningar
och befintliga träd. Stråket läggs ovan befintlig mark, för att
undvika schaktning. Ny sträcka förläggs utan höjdskillnader
och med hänsyn till befintliga träd. Liksom övriga delar av
strandpromenaden beläggs även denna sträcka med stenhöl-
lor för att behålla känslan av en skogsstig. Sittplatser kommer att
finnas längs stråket.

Bebyggelseplanerna för Magelungens Strand understödjer en
utveckling av området. Genom att möjliggöra för naturlek i

form av en skogsparcours, kan platsen aktiveras. Leken kan
locka barn i alla åldrar och även från närliggande bostads-
områden. En förutsättning för detta förslag är att naturle-
ken anpassas väl till den befintliga platsen.

Leken föreslås ha klättermöjlighet vilket ger barnen chans
till utblickar över vattnet. En träkonstruktion, som bildar en
sammanhängande slinga rör sig i höjded och har till exem-
pel infällda klätternät, lianer, rutschkana, och kojor. Denna
platsbyggda lekskulptur ger förutsättningar för att utföra
parcours i naturen. Utformningen utmanar äldre barn, sam-
tidigt som den anpassas till barn med funktionsvariationer,
samt att det kommer att finnas platser för barn och ungdo-
mar som behöver mer lugn och ro.

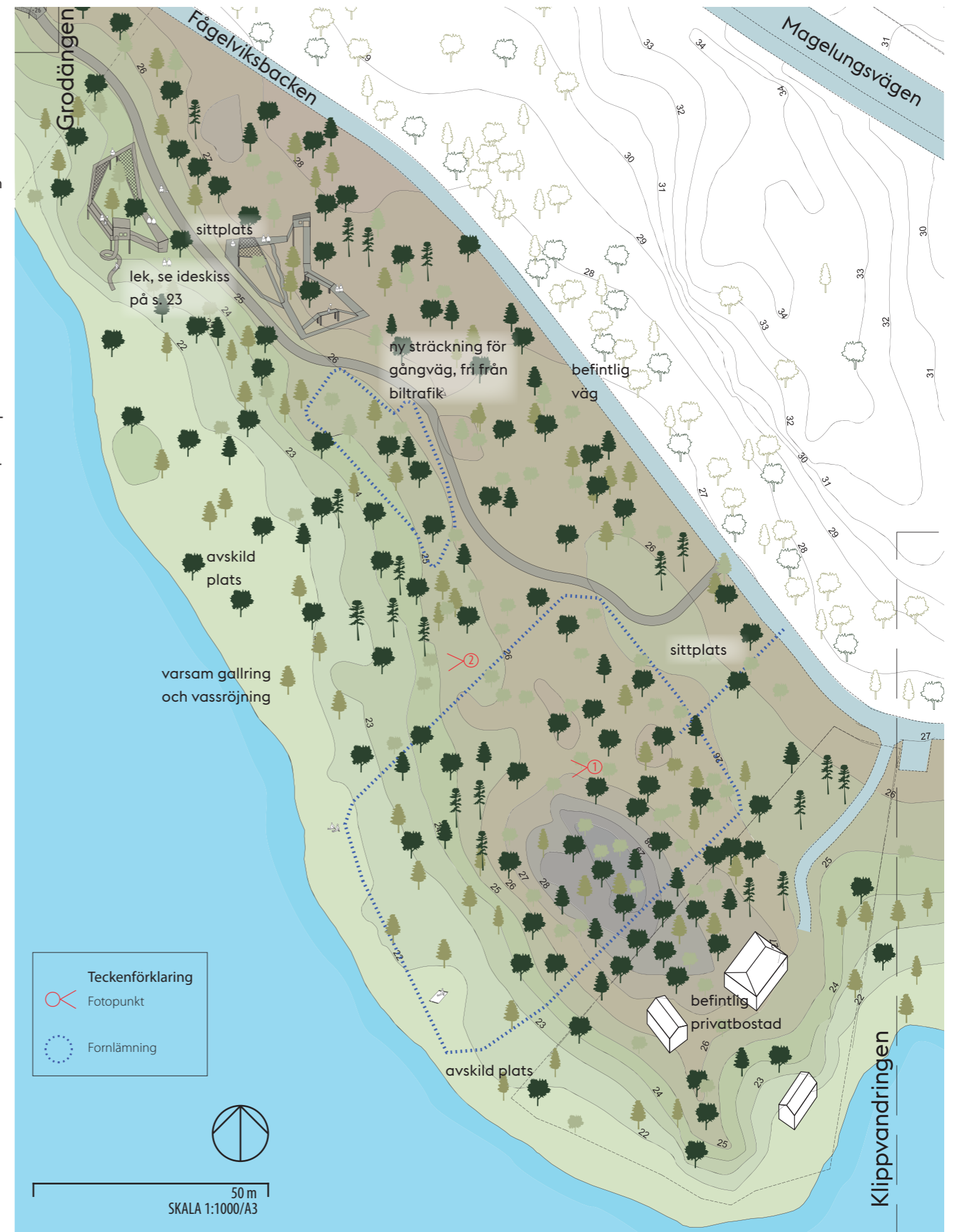
Den nya naturleken ljussätts varsamt för att kunna användas
större delar av dygnet, men utan att påverka känslan
av att vara omgiven av natur. Skogen kommer att uppfat-
tas mer trygg att röra sig genom i och med det planerade
bostadsområdet och då den befolkas med en naturlek.
Naturleken infogas i skogskänslan och visar stor hänsyn till
platsen.

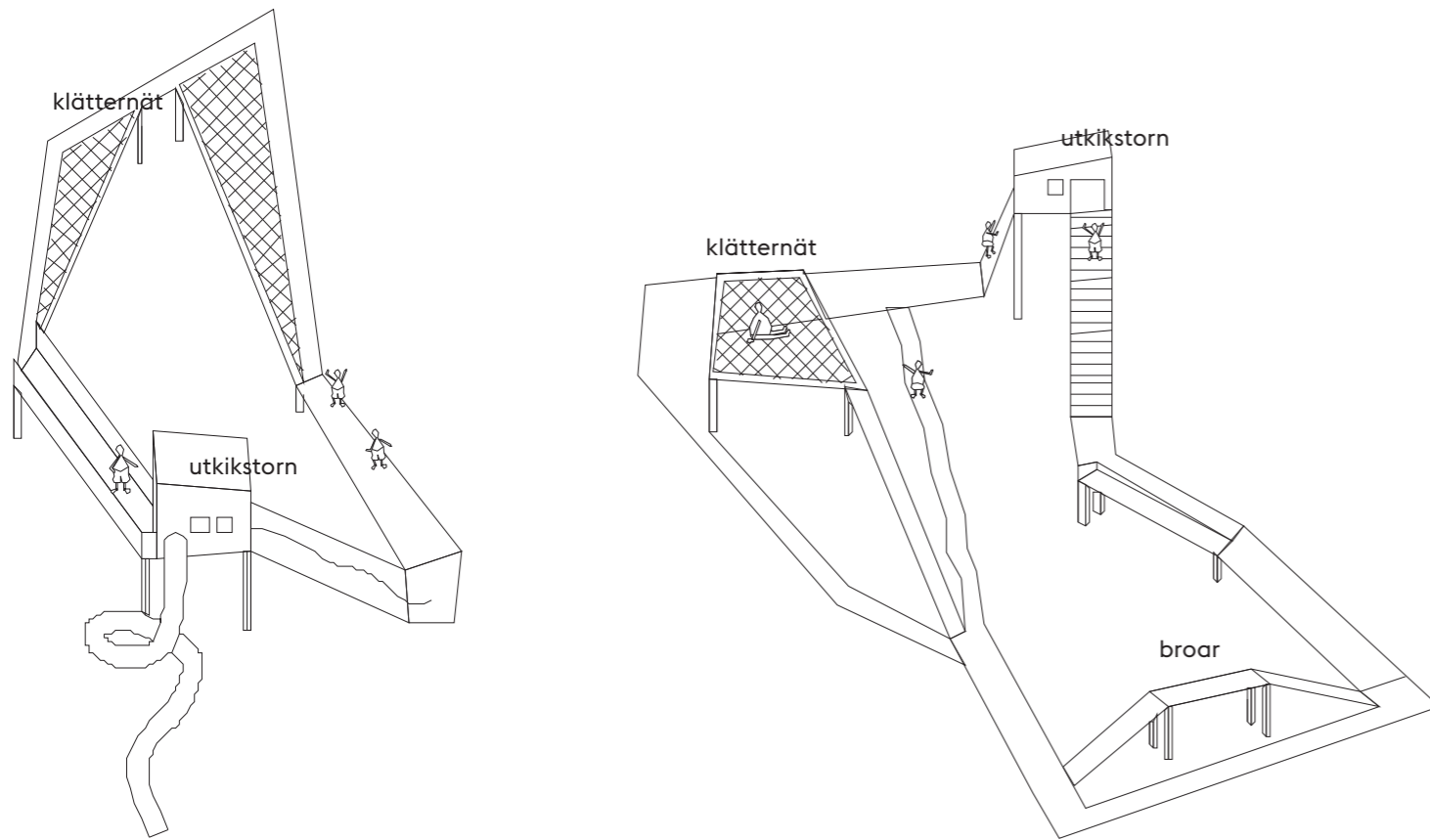
Foto från vy 1, stig genom blockig

Foto från vy 2, utsikt mot vattnet.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vass-
röjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 12.

Idéskiss, skogsparcours.

En ny lekplats, omfamnad av skogens lugn, blir en ny målpunkt i området. En ny gångväg läggs genom skogsområdet men vattenpromenaden förblir oanlagd för att gynna platser för avskildhet och ro.

Referensbild, Skörping skola, Danmark.

Referensbild, Velodromliknande träkonstruktion.

Referensbild, Skörping skola, Danmark.

Klippvandringen

Idag

Det befintliga stråket går en bit bort från vattnet på en belyst grusväg där även viss biltrafik förekommer. Här är vägen brant vilket begränsar användandet för de som har svårt att gå eller är rullstolsburna. Norr om vägen planeras för ny bebyggelse, men förutsättningar för detta är inte klarlagda när denna text skrivs. Söder om gångstråket finns en gammal ekbacke med uppvuxen sly, som sluttar ner mot strandkanten. Terräng- en är kuperad med otillgängliga backar och branta lutningar. Klipphål- lar, branta sluttningar, sly och vass begränsar kontakten med vattnet.

Förslag

För att undvika kraftiga höjdskillnader och hålla en maxlutning på 5% placeras en ny gångväg nedanför den befintliga, närmare vattnet. Det nya stråket leds in mellan ekarna och följer terrängen med en svag lutning. Backen gallras till förmån för ekar och undervegetation vilket medför att nya siktlinjer ner mot vattnet öppnas upp. Nya sittplatser anordnas. Sittplatserna anpassas för tillgänglighet med rullstol. Kompletteringsplanteringar med t.ex. vårlök utförs på valda delar av platsen.

En träbrygga med sittplatser, likt de som finns längre österut på stråket, placeras intill berghällen intill vattnet. Bryggan ökar vattenkontakten och upplevelsevärde längs sträckan, samtidigt som användbarheten förbättras då höjdskillnader och lutningar kan undvikas. Bryggan kan användas av en bred målgrupp och utformas så att den är framkomlig för rullstol, barnvagn och rullator. Usparningar görs för enskilda träd, där det bedöms möjligt.

Teckenförklaring	
	Fotopunkt
	Brant sträcka
	Fornlämning

Foto från vy 1, berg i dagen nära vattnet. Vattnet skymms av sly. Läge för ny sittplats på bryggor.

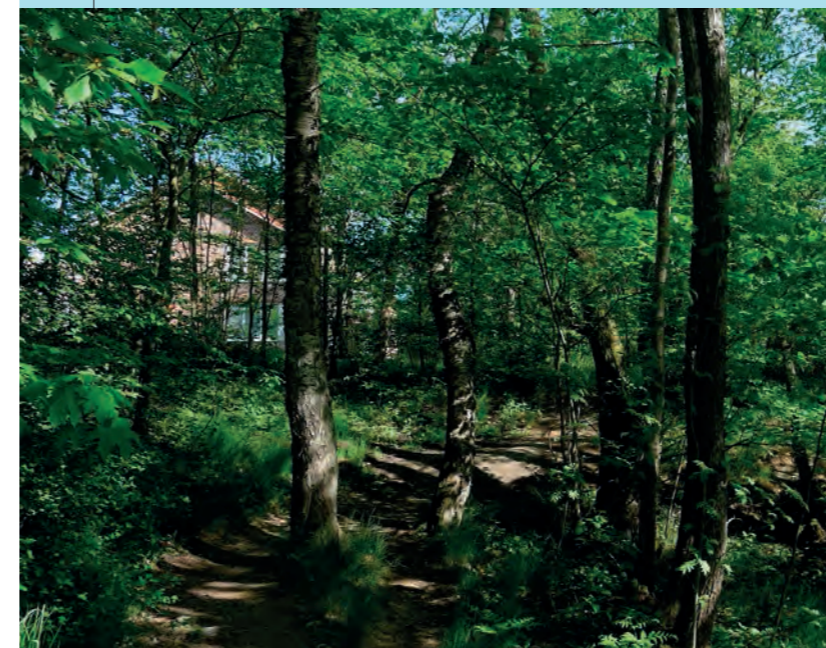

Foto från vy 2, befintlig skogsstig. Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 10.

Referensbild från en annan del av stråket som visar ursparning för träd.

Referensbild från en annan del av stråket som visar anpassning mot berg.

Referensbild, Jardin des rives, Frankrike. Studio Basta

Referensbild, Sköndal, Stockholm, brygga med tillgängliga ramper.

Karaktären av ekbacke lyfts fram och nya utblickar mot vattnet skapas. En ny träbrygga förstärker vattenkontakten samtidigt som användbarheten utökas då höjdskillnader undviks.

Militärbron

Nuläge och pågående planer för området

Väster om Farsta ishall korstar strandpromenaden Farstanäsvägen. Farstanäsvägen fortsätter över vattnet på en träbro, även kallad militärbron, som ansluter till ett grönområde i Huddinge kommun på andra sidan vattnet. Den öppna gräsytan öster om Farstanäsvägen anges som stadsdelspark i den nya planeringen av bostadsområdet Magelungens Strand och kommer därmed att omgestaltas. Rekreationsstråket har en brant lutning i planutsnittets syd-östra del.

Förslag

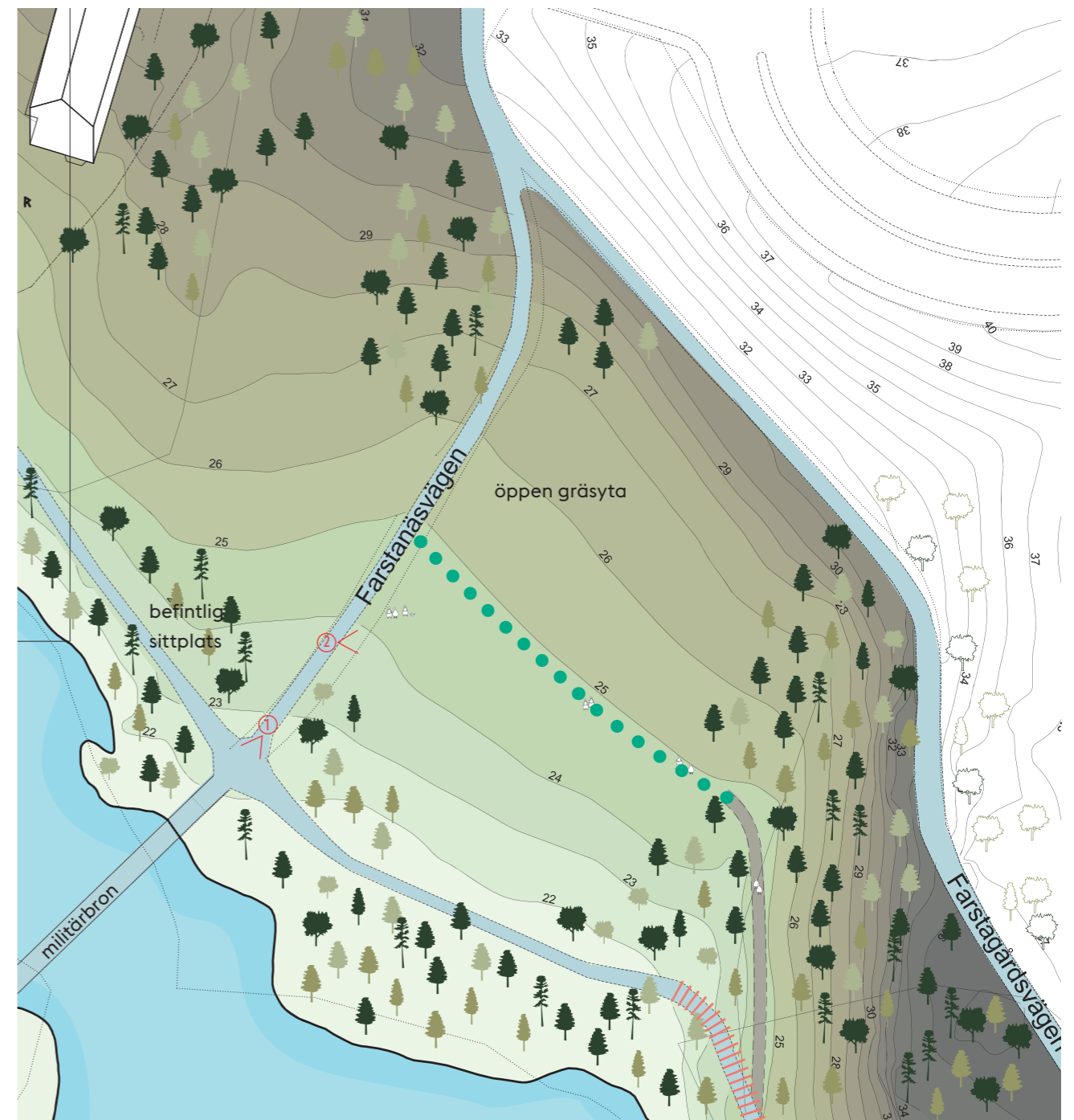
För att göra öka rekreationsstråkets användbarhet, föreslås en alternativ sträckning in på platsen öster om Farstanäsvägen och på så sätt undvika den befintliga backen. På så sätt skapas också en möjlig angöring till den eventuella stadsdelsparken. Exakt utformning av anslutningsvägen samordnas med projektgrupp för bostadsområdet Magelungens strand.

Foto från vy 1, utsikt mot Militärbron.

Foto från vy 2, utsikt mot den öppna gräsytan.

- Teckenförklaring
- Fotopunkt
- Brant sträcka

50 m
SKALA 1:1000/A3

Fiskebryggan

Idag

Stråket passerar söder om Farsta IP och Farsta ishall, där det finns allmänna toaletter. Därefter leder stråket in i ett skogsparti, högt över och långt ifrån vattnet. Det är ett belyst stråk, men med brant lutning vilket begränsar användandet. Nere vid vattnet finns en öppen plats och en lång brygga, som kan användas till fiske.

Förslag

För att öka stråkets användbarhet dras gångstråket om vid sidan av den befintliga. Den nya sträckningen har en maxlutning på 5%. Belysningsstolpar behöver därmed flyttas och skogen slyröjas. Slyröjningen förbättrar utsikten från den befintliga sträckan mot vattnet.

Längs den nya sträckan placeras en grillplats med vindskydd, vilken görs åtkomlig med en ny gångväg. På så sätt skapas nya upplevelsevärden för platsen, samtidigt som huvudgångstråket förläggs på avstånd så att det skapas plats för avskildhet.

Bryggan kan med fördel rustas så att en bredare målgrupp kan använda den. Eventuellt rustas bryggan också så att det är möjligt för båtar att lägga till, som en gästbrygga. Möjlighet för detta klagörs i och med utredning kring Magelungens säsongvisa fluktuation.

Med enkla tillägg skapas möjlighet för vistelse. Utveckling av befintlig brygga skulle även öka möjliga tillfarstvägar till rekreationsstråket.

50 m
SKALA 1:1000/A3

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 10.

Fotov från vy 1, utsikt mot vattnet

Foto från vy 2, utsikt mot fiskebrygga.

Referensbilder, grillplats från Nola.

Farstastrandsbadet

Idag

Farsta strandsbadet är redan idag populärt. Här finns en strand och två bryggor, där den ena bryggan är anpassad för funktionsnedsatta. Det finns även utegym, strandkafé och tillfällig toalett under sommarsäsongen.

Väster om Farsta strandsbadet medför topografin, vegetationen och mycket vass att vattenkontakten är dålig. Användbarheten är också begränsad då stora höjdskillnader ger alltför branta gångvägar. Marken höjer sig snabbt och många träd växer i strandkanten. Väster om badplatsen, längs till vänster i planbilden öppnar en glänta upp sig vid en sliten brygga. Privata båtar ligger vid bryggan.

Förslag

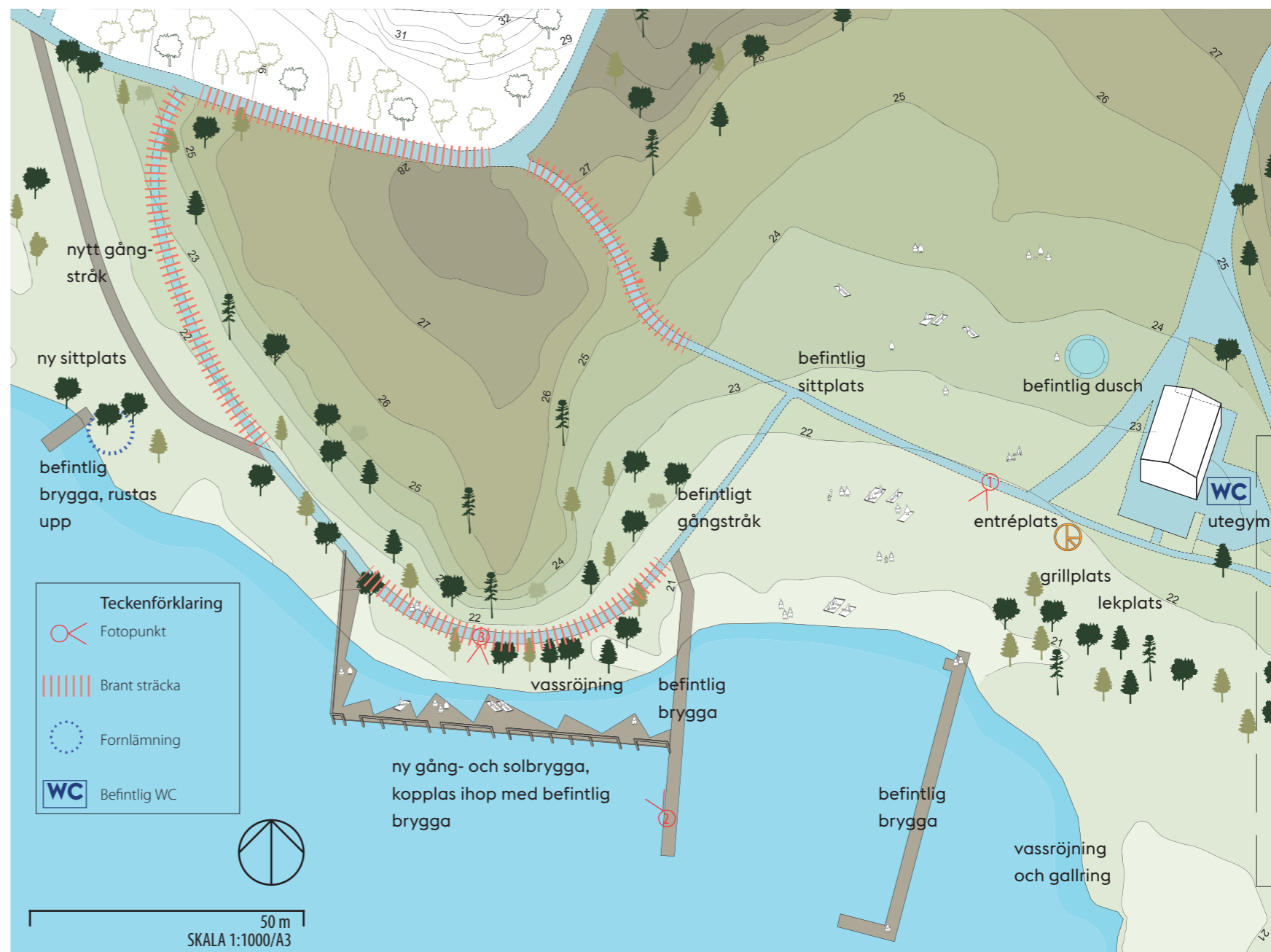
Då platsen redan idag är välbesökt och det finns anslutningsvägar mot Farsta centrum så är detta en bra plats för en huvudentré till stråket.

Direkt väster om badplatsen anläggs ett bryggsystem som underlättar för framkomligheten och samtidigt skapar ytterligare platser för sol och bad. Bryggsystemet förenklar passagen förbi känslig vegetation och ligger på en nivå så att höjdskillnader undviks. Den utformas som delvis gångbrygga, delvis solbrygga. Gångdelen har två meter fri bredd med avåkningskydd. Soldäcket varierar i bredd, men med minst två meter breda flak. Bryggorna utförs i halkfritt material. Soldäcken kan förses med staket i bakkant och integrerade solbänkar. Utformningen möjliggör för såväl barnvagnar, rullstolar och personer med funktionsvariation att nyttja bryggsystemet på samma villkor. Då många barnfamiljer vistas på platsen skulle ett tillägg med lekutrustning i anslutning till befintligt utegym vara en enkel åtgärd som ökar upplevelsevärdet på platsen. Grillplatsen rustas och iordningställs.

Gläntan och bryggan, väster om det föreslagna bryggsystemet, i ordningställs genom att bryggan utformas mer generöst och med sittmöjligheter. Stråket leds genom platsen för att öka användbarheten, då den nya sträckningen undviker den branta lutningen.

Foto från vy 1, utsikt mot befintliga bryggor och vattnet.

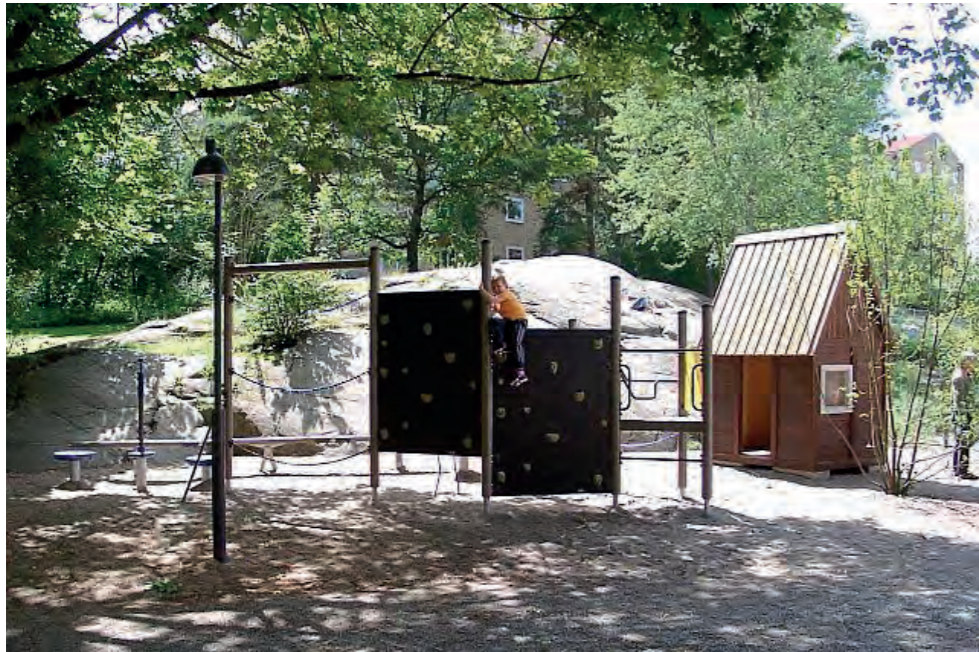
Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 10.

Foto från vy 2, mycket vass försämrar vattenkontakten.

Foto från vy 3, mycket vass försämrar vattenkontakten.

Referensbild, lekplats som skulle kunna bli ett tillägg i anslutning till befintligt utegym.

*En redan välbesökt plats får fler platser för vistelse.
En ny brygga skapar fler mindre rum på platsen,
samtidigt som den skapar alternativa vägar runt
terräng, utan att påverka naturen.*

Referensbild, Vassparken, Hammarby Sjöstad. Ett promenad-

Referensbild, badbrygga en bit bort längs rekreativstråket.

Referensbild, Sjövikskajen, Stockholm. En bred och inbjudande brygga med sittmöjligheter.

Under bron

Idag

Passagen under bron går på nyanlagda träbryggor. Vägen ner mot träbryggorna har en varierande bredd är ganska otydlig. Under bron är det mörkt och brons fundament täcks av klotter. Den alternativa vägen över bron är brant och området är bullerstört.

Förslag

Under och intill bron behövs trygghetsskapande åtgärder. Det vore också önskvärt att området under bron tas rustas så att det samspelar med de nyanlagda träbryggorna. Vägen ner till bron justeras så att den får samma bredd. Vegetation intill bron och bryggsystemet gallras för att öka genomsiktligheten. På så sätt ser området mer ordnat ut, vilket förhoppningsvis ökar trygghetskänslan.

Området under bron föreslås få en lekfull, men robust, utformning som bidrar till en ökad trygghetskänsla och som motverkar nedklottring. Ett alternativ skulle vara att göra en konstnärlig utformning av platsen, där plattor fästs in i muren på olika nivåer och djup, se idéskiss på s 31. En sådan utformning gör att väggen inte blir lika klottervänlig då det inte blir några plana ytor att måla på. Ett annat alternativ skulle vara att jobba med belysning, infäst under bron eller i mark. Även en kombination av de olika alternativen är möjlig. Förslagsvis får ungdomar vara delaktiga i utformningen efter bestämda ramar, för att på så sätt samla in idéer till slutlig utformning av platsen.

Bron samägs av Stockholm stad och Huddinge kommun. Trafikkontoret, avdelning konstbyggnad, är ansvarig för bron från Stockholms stads sida. Utformning av området måste stämmas av med trafikkontoret. Innan uppdrag ges till ungdomar måste möjligheten kontrolleras med trafikkontoret.

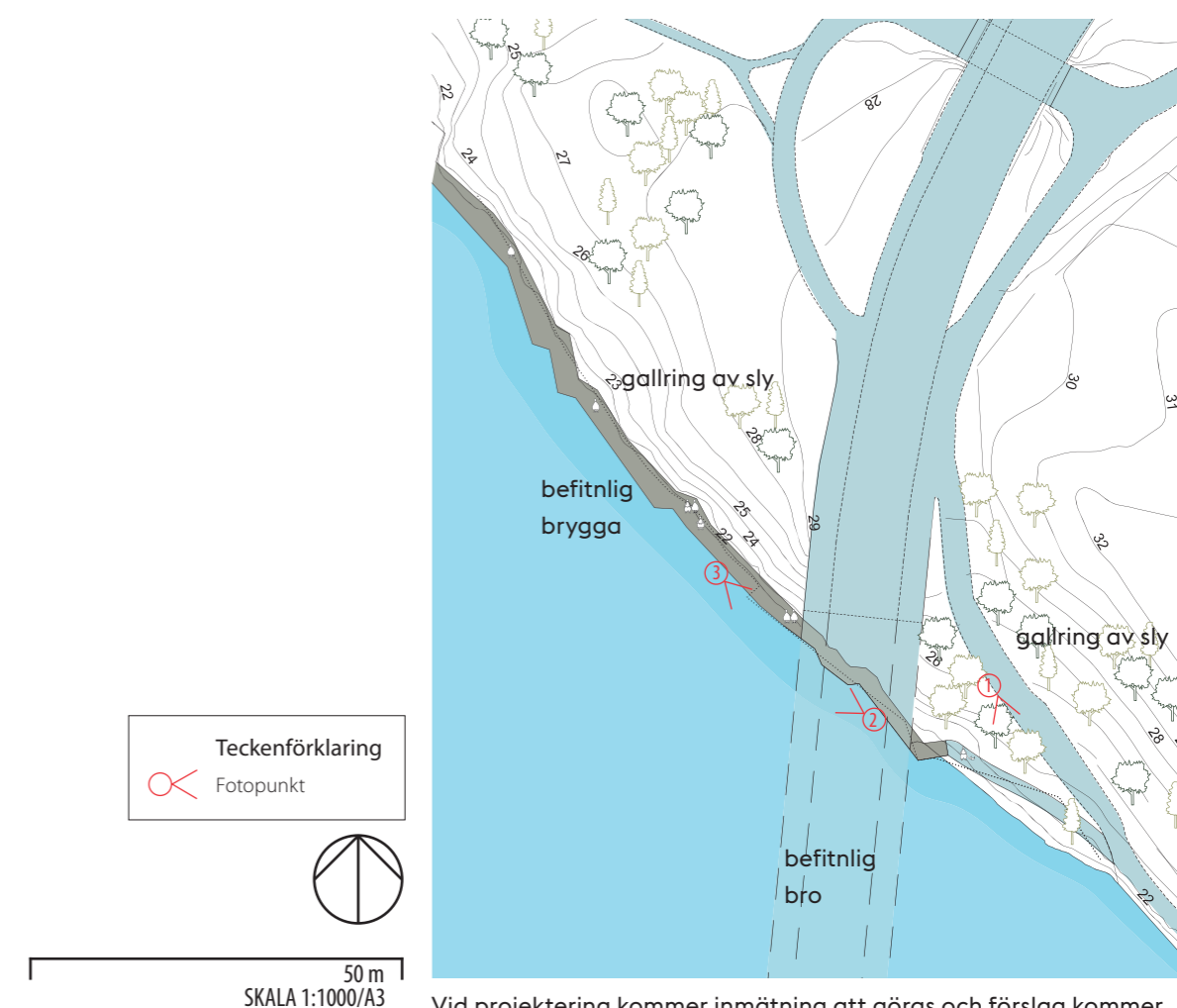
Foto från vy 1, gångbana som leder från Ågestabron ned mot vattnet.

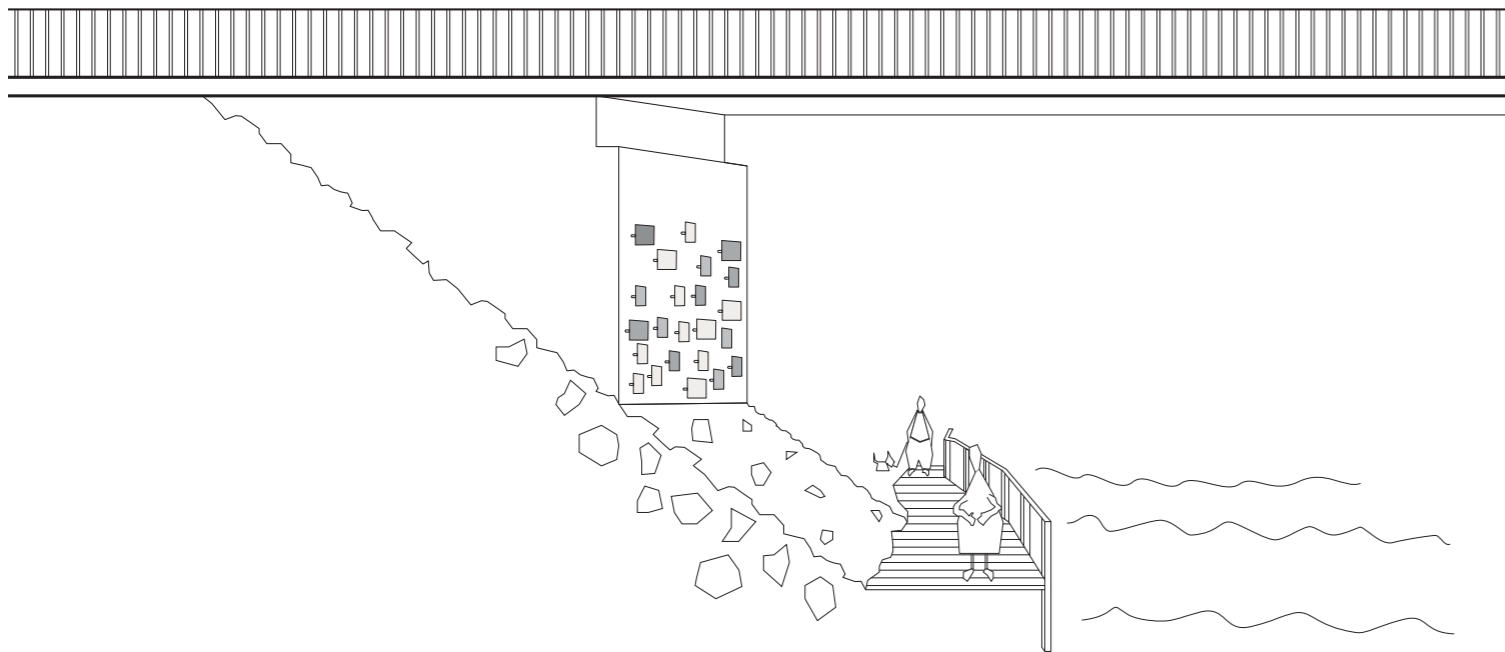
Foto från vy 2, gångbana samt graffiti under bron.

Foto från vy 3, befintliga gångbana under bron.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 12.

En outnyttjad yta blir en plats att visa på kreativitet och idéer från ungdomar. Med belysning och installationer skapas ett upplevelsevärde utefter stråket samtidigt som det förhindrar klotter.

Idéskiss, installation på brofundament. Plattor fästs in i muren på olika nivåer och djup.

Referensbild, Puente Cascara, Madrid. Gångbro med mosaik på undertaket som gjorts av konstnär i ett medborgardialogprojekt.

Referensbild, Bergsundstrand, Stockholm. Fasad på lokal under bro som har beklättts med glasmosaik.

Referensbild, Park Rio Madrid med aktivitet under bro.

Referensbild, Gamlebro i Norrköping. Stråket under bron ges högre status och blir tryggare att besöka på kvällstid.

Långbänken

Idag

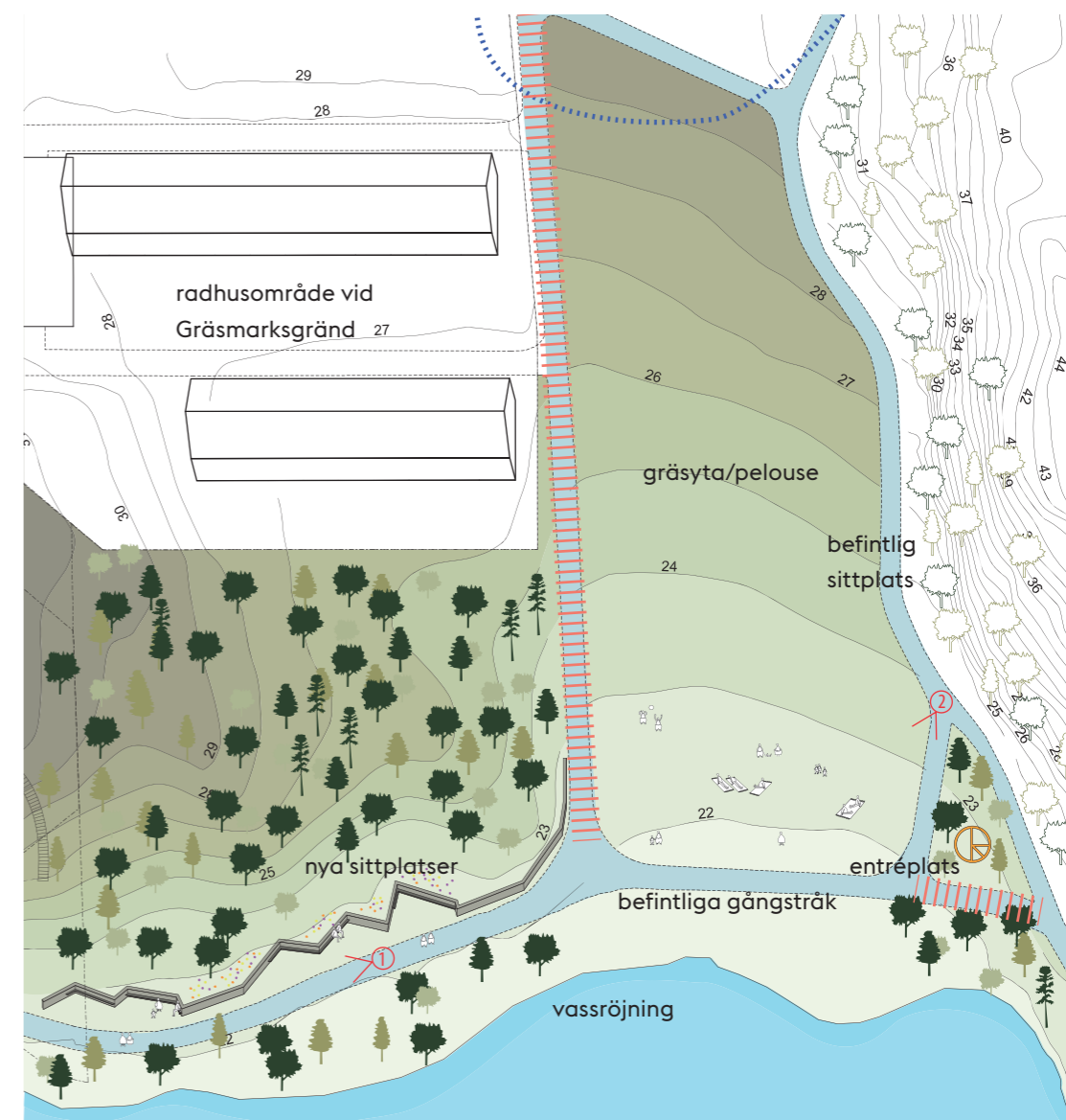
Intill strandpromenaden, nedanför radhusområdet vid Gräsmarksgränd, löper en lång granitmur. Muren byter riktning ett flertal gånger, och skapar platsbildningar där slitna bänkar och skräpkorgar är placerade. Platserna ger många möjliga utblickar över vattnet.

Längre fram på stråket öppnar landskapet upp sig till en långsmal gräsyta, liknande pelousen i Hagaparken. Gräsytan kantas i väster av bostadsområden. Norr om gräsytan ligger en lekplats. Öster om området, utanför kartbild, ligger Marieborgs båtklubb.

Förslag

Muren klottersaneras och en lång bänk integreras med muren, så att muren fungerar som ryggestöd. De nya bänkarna kan ges ett lekfullt uttryck och kan variera i sitt höjd och utbredning. Den långsträckt bänken får regelbundet utplacerade armstöd, för att förbättra användbarheten. Längs delar av bänken kompletteras med bord och för att möjliggöra picnic och längre vistelse. För att stärka de sinnliga upplevelserna planteras vårlökar i slänten bakom muren.

Gräsytan behålls i sin nuvarande form eftersom den öppna platsen är välanvänd för flera aktiviteter, såsom exempelvis midsommarfirande. I områdets sydöstra del kompletteras med en mindre entréplats för rekreativ stråk, då platsen bedöms vara en viktig anslutningspunkt.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 10.

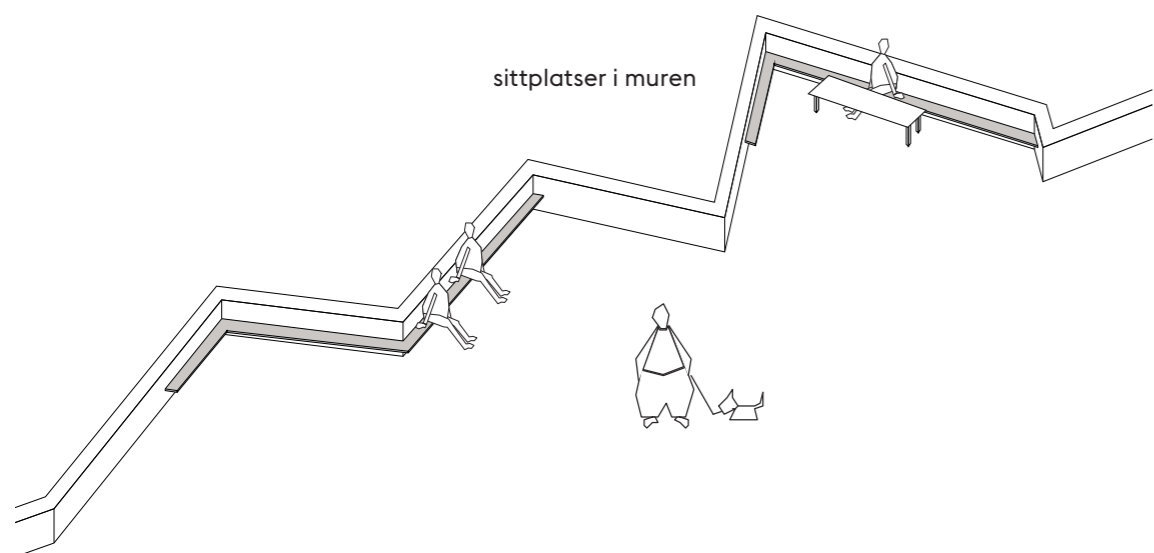
Foto från vy 1, utsikt mot vattnet och mur med sittplatser.

Foto från vy 1, befintlig mur.

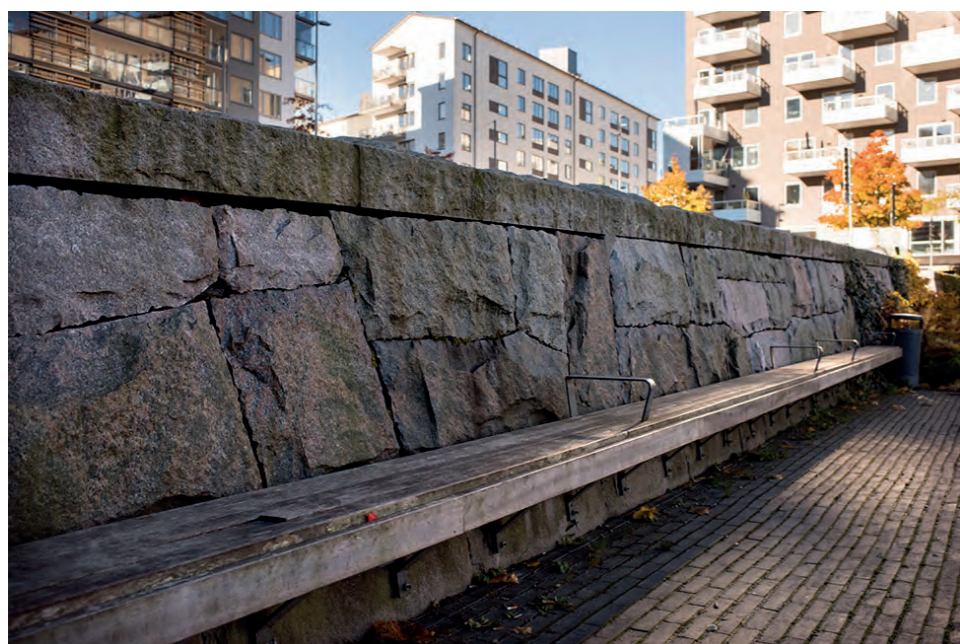

Foto från vy 2, utsikt mot vattnet.

Befintliga kvalitéer tas till vara och rustas upp. Ett lekfullt tillägg på en befintlig mur kombinerat med tillgängliga bänkar och bord ökar användandet och möjliggör längre vistelse och lek.

Idéskiss, sittplatser som integreras med muren.

Referensbild, Sjövikstorget, Stockholm. En långbänk i modern stil längs kvadermur.

Referensbild, mur med sittplatser i Skeppsmyreparken, Huddinge.

Vägen över vattnet

Idag

Stråket lutar från den låglänta strandkanten upp mot tallbeklädda klipphöllar. På höllarna finns spår efter spontana grillplatser. Stranden är delvis sumpig och med inslag av sly, vilket gör att det är svårt att få kontakt med vattnet. Den branta lutningen på gångvägen gör också att sträckan är svår att ta sig fram på.

Förslag

För att öka upplevelsevärde och förbättra användbarheten föreslås en alternativ väg över viken. En gångbro medför både en bättre vattenkontakt, med vacker utsikt, samt en mindre brant väg. Det sistnämnda gör att fler får möjlighet att promenera längs sträckan. Fler alternativa vägar gör också att man kan variera sin väg. Den tar av från strandkanten och landar på det höglänta bergiga området. Bron utförs i halkfritt material och har en bredd på minst 1,5 meter, eller helst två meter, för att vara användbar för exempelvis rullstolsburna. Utformning och placering av bron görs också med hänsyn till befintlig vegetation för att på så sätt få den nya vägen att smälta in i naturen. All gallring och röjning stäms av med biolog och ekolog.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng. Vassröjning ska ske varsamt i samråd med biolog/ekolog, för utbredning se röjnings- och gallringsplan s. 10.

Foto från vy 1, utsikt mot vattnet från bronns västra sida.

Foto från vy 2, utsikt mot vattnet från bronns östra sida.

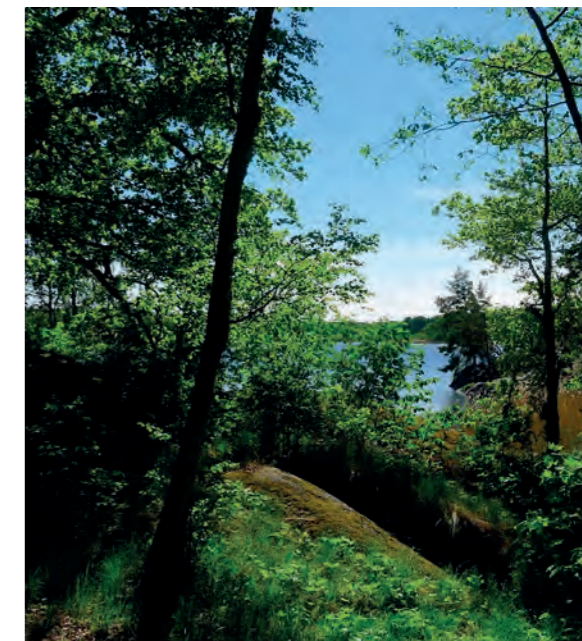
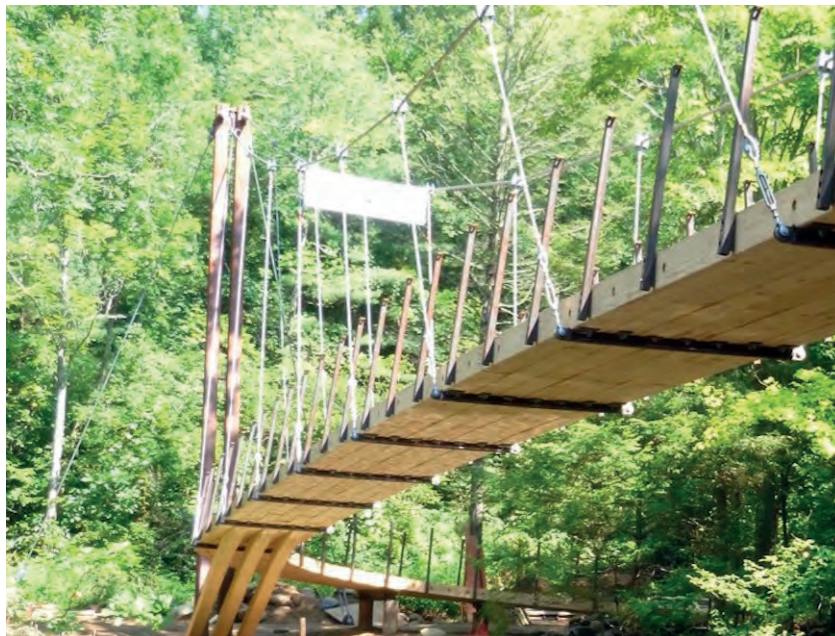

Foto från vy 2, sjöglimt från bronns östra sida.

Referensbild, hängbro i trä i Connecticut, USA, Gray Organschi Architecture.

En alternativ väg över vattnet skapar nya upplevelser och utblickar. Höjdskillnader hanteras genom ramssystem och ett mer användarvänligt stråk uppnås. Den nya gångvägen placeras med hänsyn till befintlig vegetation med målet att smälta in i naturen och bli en naturlig del av stråket.

Referensbild, hängbro i trä i Connecticut, USA. Gray Organschi Architecture.

Referensbild, detalj, hängbro i trä i Connecticut, USA. Gray Organschi Architecture.

Referensbild, gångbro, USA. Gray Organschi Architecture.

Högerudsbacken

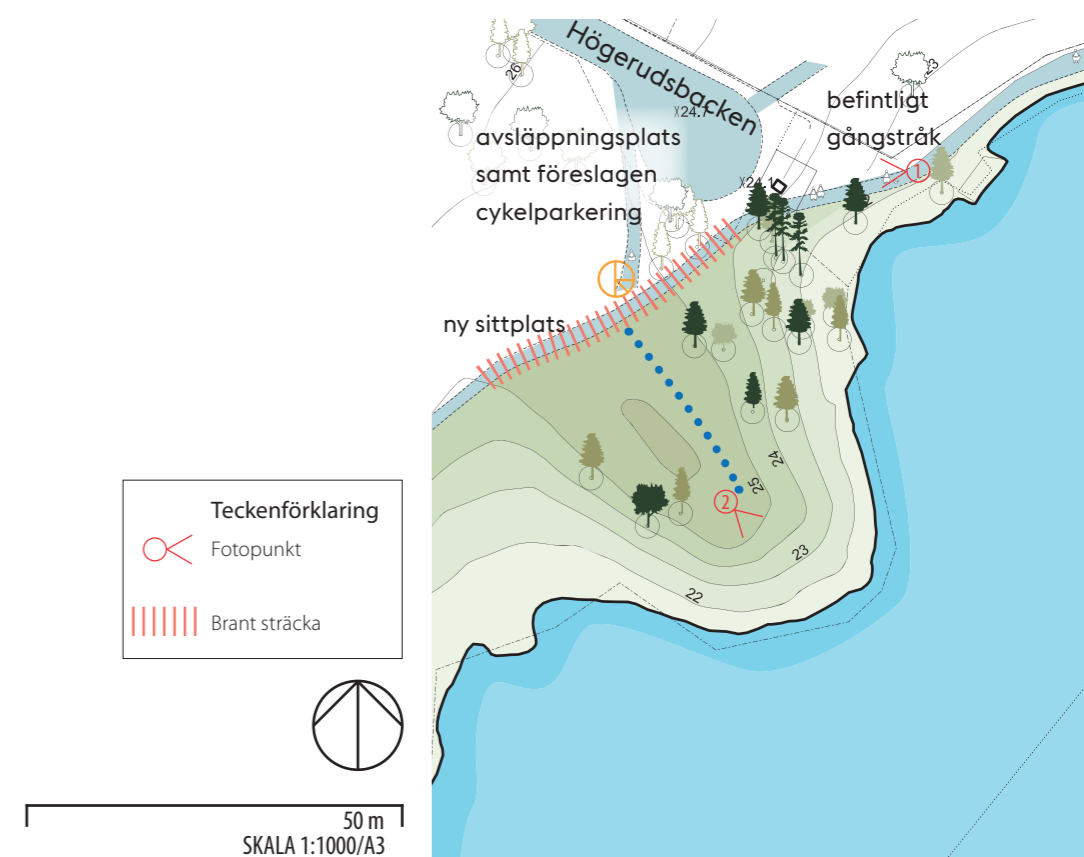
Idag

Nedanför Högerudsbacken löper stråket går upp över en höjd vilket begränsar användbarheten, då lutningen överstiger 5%. På udden mot vattnet, finns en plats med vacker utsikt över Magelungen.

Förslag

Stråket behöver justeras i höjd- och sidled för att få en lutning på maximalt 5%. Vid den högsta punkten kan en varsam schaktning förbättra lutningen.

Mot udden föreslås en gångstig för att göra det lättare att nå utsiktsplatsen. I slutet av Högerudsbacken anläggs en mindre entréplats med informations skylt och cykelparkering. Vändplatsen är möjlig att använda som avlämningsplats för bil.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng.

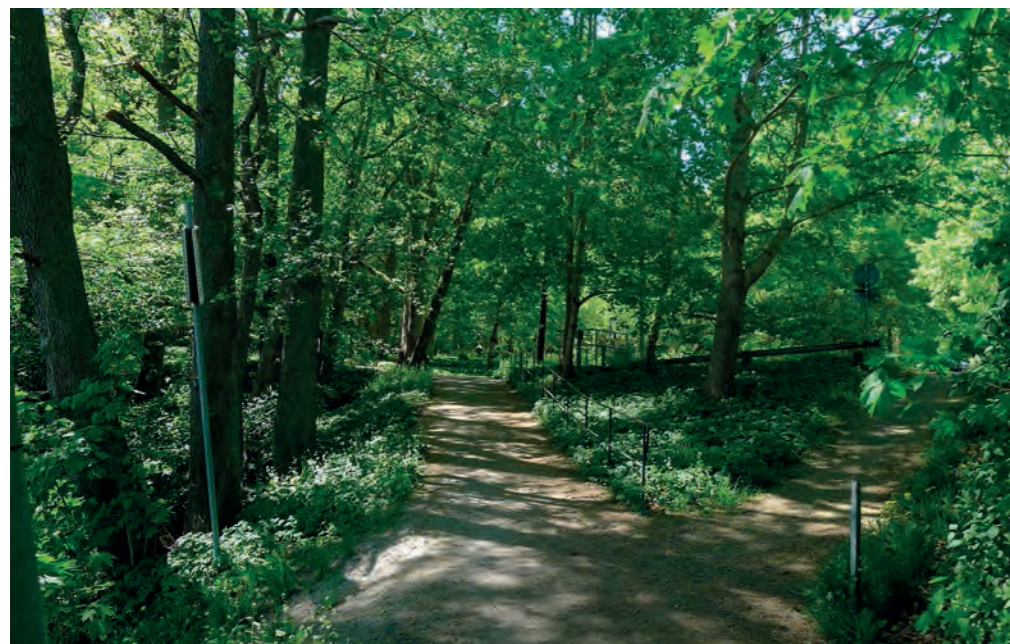

Foto från vy 1, gångväg längs stråket, samt skymt av avlämningsplats till höger i bild.

Foto från vy 2, utblick från udde.

Miljöbilder från strandpromenaden.

Entré Farsta Strand

Idag

Anslutningsväg från Farsta Strands centrum, tunnelbana och pendeltåg till rekreationsstråket löper längs Ullerudsbacken. Området är kuperat och sluttar brant ner mot sjön Magelungen. Det är en varierad stadsmiljö med flerbostadsstäder, villor, förskolor och verksamheter. Närmare sjön ökar grönskan och en obebyggd naturslänt ansluter till strandkanten.

Större delen av rekreationsstråket fortsätter mot syd-väst. En kortare sträcka följer strandkanten österut och här finns en brant sträcka på promenaden.

Förslag

Vid korsningen Nordmarksvägen/ Ullerudsbacken annonseras vägen ned mot rekreationsstråket med en vägvisningsskylt.

Terrängen ner mot vattnet är brant och behöver göras flackare för att öka användbarheten. Nya ramper utformas som en slinga, 2,5 meter bred och med 5% lutning. Gångslingan passas in i ett sluttande naturområde intill det befintliga stråket. Området slyröjs och aktiveras med små platsbildningar och naturlek. Programmeringen av platserna görs så att en bred målgrupp tilltalas, både mindre lekplatser men även vistelsestolar och aktiviteter som kan uppskattas av äldre. Den nya slingan gör det lättare för de som har det svårt att gå i branta partier att nå till rekreationsstråket. Läget i förhållande till tunnelbana och pendeltågsstation gör även att den användarvänliga entrén görs tillgänglig för en bred målgrupp. Den befintliga vägen ner till stråket behålls och kan på så sätt användas för avsläppning med bil.

I direkt siktlinje från gångvägen ner från Farsta strand ligger en båtbygga. Enligt stadsdelsförvaltningen är upplåtelsen av byggnaden oklar. Istället för att en privat båtbygga annekterar marken bör istället en brygga för allmänheten anläggas. Det ger en mer välkomnande entré och skapar vattenkontakt för flera. Kontakt med berörd förvaltning görs då slutligt förslag för platsen tas fram.

- Teckenförklaring
- Fotopunkt
 - Brant sträcka
 - föreslagen ny WC

50 m
SKALA 1:1000/A3

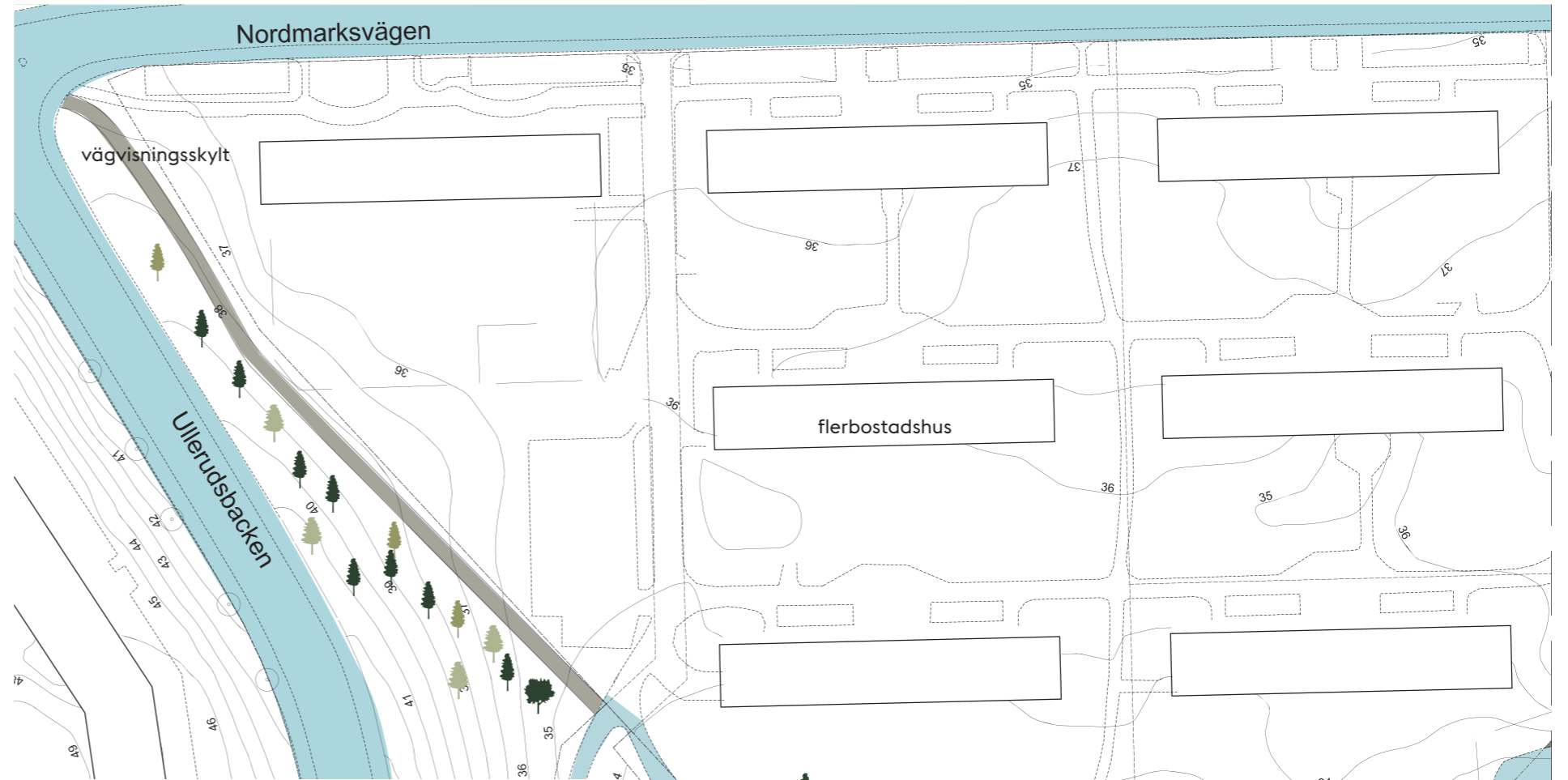
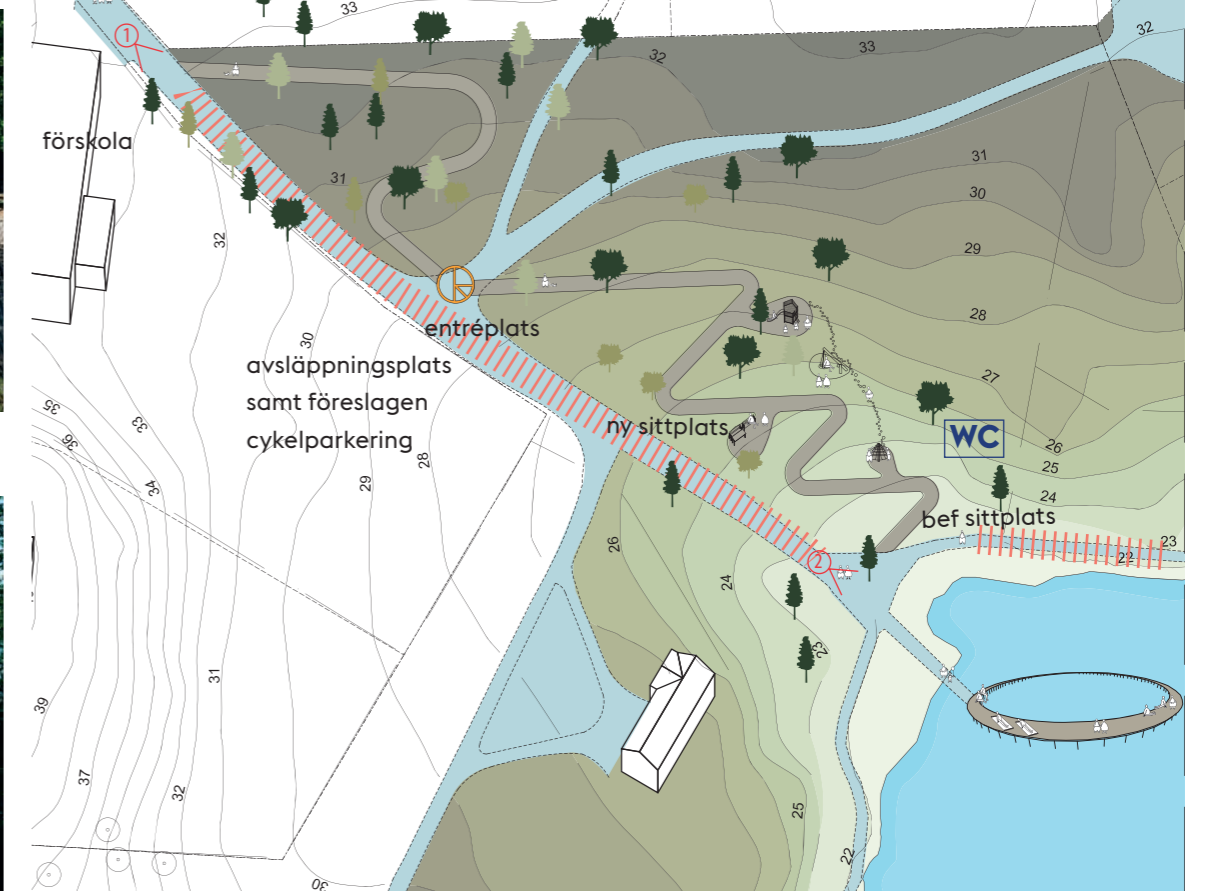

Foto från vy 1, brant sträcka ned mot vattnet

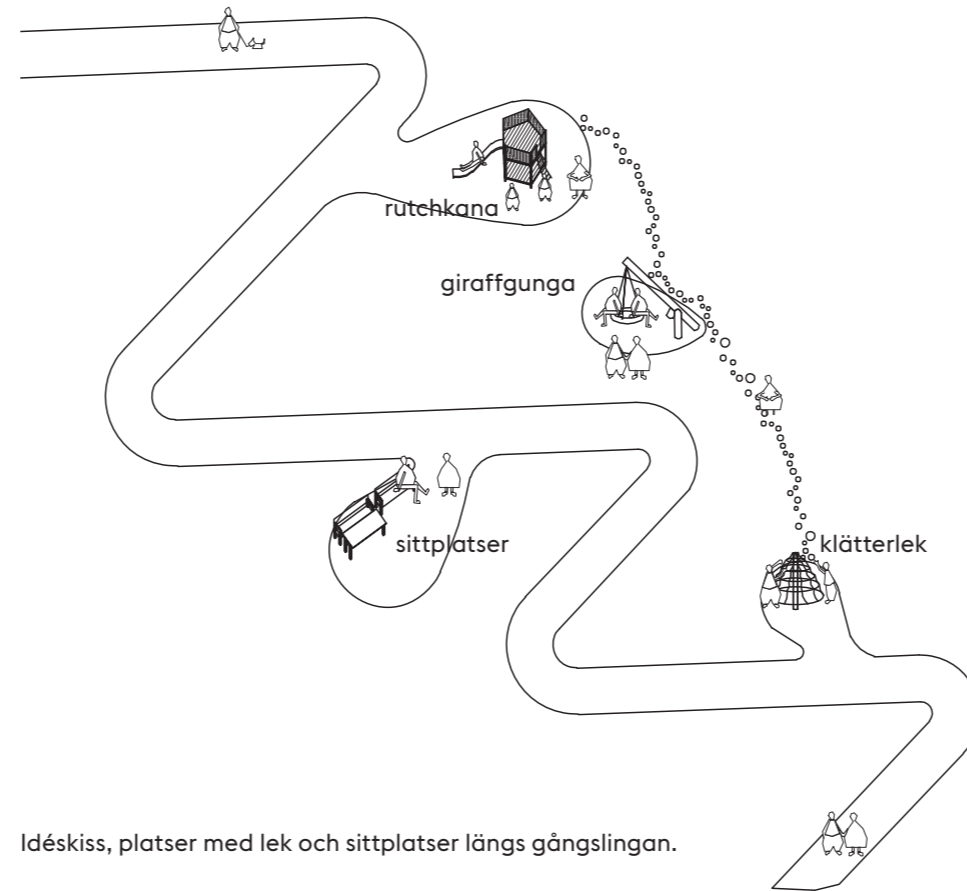
Foto från vy 2, utsikt mot vatten och brygga.

Vid projektering kommer inmätning att göras och förslag kommer att justeras för att anpassas till befintliga träd och terräng.

Referensbild, äventyrsparken i Årstaberget, Stockholm. Exempel på naturlek.

Idéskiss, platser med lek och sittplatser längs gångslingan.

Entré Farsta strands läge med närhet till tunnelbana och pendeltågsstation gör att den användarvänliga entrén görs tillgänglig för en bred målgrupp. Ett ramssystem placeras mellan befintlig vegetation och aktiveras med olika målpunkter. I blickfånget anläggs en brygga för bättre vattenkontakt.

Referensbild, Infinite Bridge Aarhus, Danmark. Av Gjøde & Povlsgaard Arkitekter

Referensbild, Infinite Bridge Aarhus, Danmark. Av Gjøde & Povlsgaard Arkitekter

Referensbild, exempel på naturlek.

Edö

Idag

Strandpromenaden ligger några meter upp från vattenbrynet i lumlig grönska med sjöglimtar. En befintlig badbrygga finns längs stråket.

Norr om stråket reser sig en brant skogsbeklädd slänt, med Edö servicehus är placerat på toppen. Vid äldreboende finns det en kiosk och möjlighet till ett toalettbesök.

Nedanför Edö har en liten sträcka av rekreationsstråket för brant lutning längs vattnet för att vara tillgängligt.

Förslag

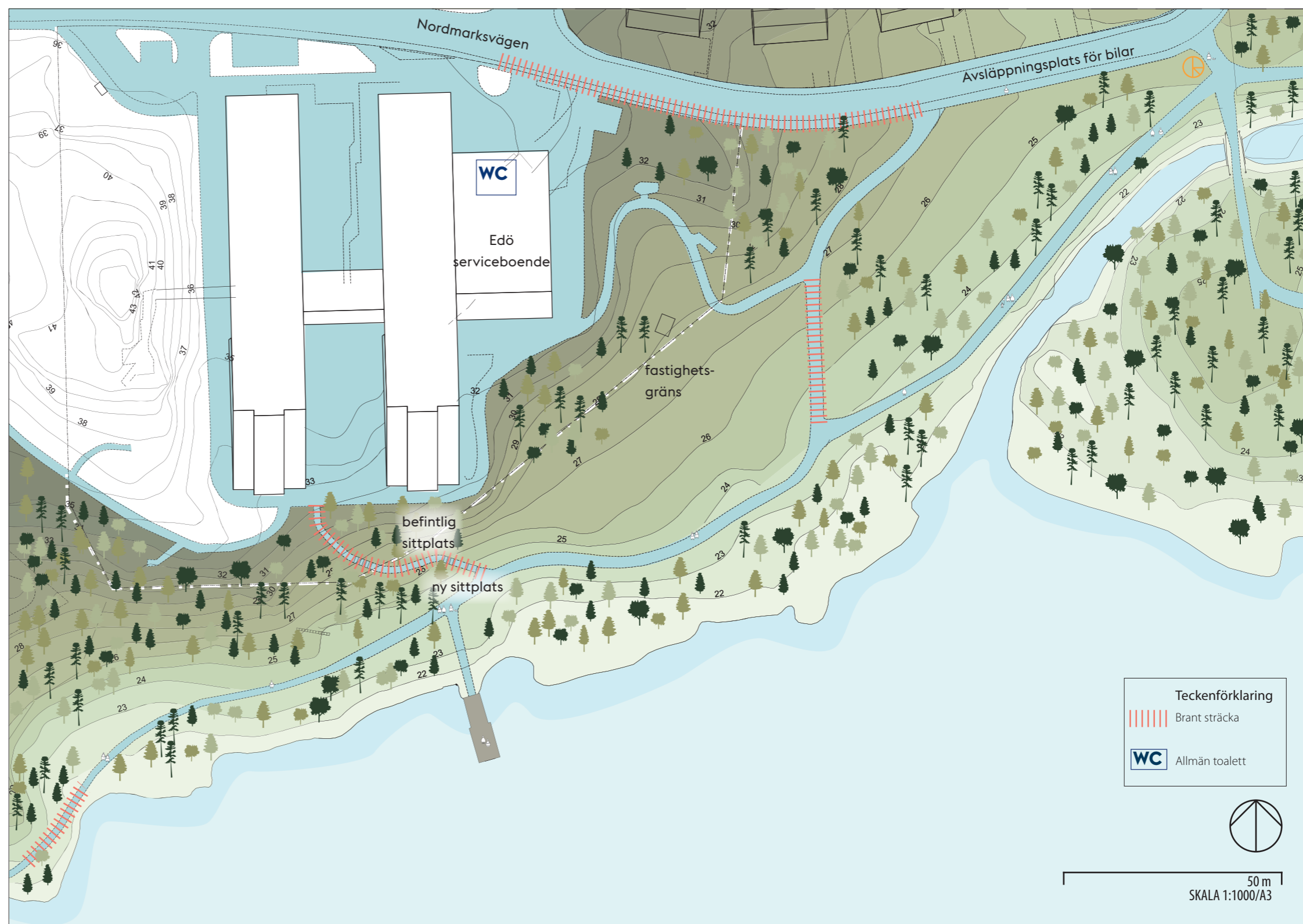
Rekreationsstråket inleds med en entréplats vid Nordmarksvägen och leds längs en befintlig parkväg ner mot strandkanten. Nya sittplatser och papperskorg placeras längs promenaden. Den befintliga badbryggan ersätts med en brygga för funktionsvariation med plats för fem rullstolar.

Slänten upp mot Edö servicehus ligger delvis på fastighetsmark. I kommande projekteringskede upprättar Stockholm stad en dialog med fastighetsägeren Micasa angående åtgärder i slänten. Ett samarbete kring slyröjning och tillgänglighetsanpassning krävs för att nå ett fullgott resultat.

De branta sträckorna längs den befintliga gångvägen ska tillgänglighetsanpassas. Dessa åtgärder ska utredas vidare i kommande projekteringskede.

Referensbild, Sköndal, Stockholm, brygga med tillgängliga ramper.

Teckenförklaring

- Brant sträcka
- WC Allmän toalett

50 m
SKALA 1:1000/A3

Magelungens Strandpromenad

Bilaga 1, medborgardialog

"Det är en pärla som lyfter hela Farsta"

"Vårt eget Djurgården för sköna promenader året om..."

"Den är fin, på landet mitt i Stockholm"

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning av inkomna synpunkter	
Medborgardialog Magelungens strandpromenad, maj/juni 2017	s. 43
Några citat ur inkomna synpunkter	s. 43
Dialog med elever på Thorildsplans gymnasium, hösten 2016	s. 43
2. Hur programhandlingen svarar på inkomna synpunkter	s. 44
Djur och natur	s. 44
Ett redan uppskattat rekreativstråk som görs användbart för fler	s. 44
Stråkets omfattning	s. 44
Stråkets innehåll	s. 44
Orienterbarhet	s. 44
3. Hur synpunkter kommer arbetas in i färdigt pilotprojekt	s. 44

Medborgardialog har hållits mellan hösten 2016 och sommaren 2017.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Medborgardialog Magelungens strandpromenad, maj/juni 2017

Medborgardialog är ett viktigt verktyg för att involvera människor i stadens utveckling och ta tillvara på deras engagemang och synpunkter. För att förverkliga Vision 2040 – ett Stockholm för alla, bjuder staden stockholmarna att vara delaktiga och få möjlighet att påverka stadens utveckling.

Synpunkter om Magelungens strandpromenad tog Trafikkontoret tillsammans med Farsta stadsdel fram genom att en enkät skickades ut till organisationer i Farsta som i sin tur spridit informationen till sina medlemmar och andra organisationer. Man kunde svara på enkäten på hemsidan www.stockholm.se/farsta/ strandpromenaden eller på papper vid tre olika ställen i Farsta. Tillsammans med enkäten fanns även en karta som pekade ut vilken sträcka av Magelungens strandpromenad som var aktuell för projektet. Totalt har ca 550 personer svarat.

Staden har haft dialog med människor vid två olika aktivitetsdagar i Farsta; dels den 20 maj på Stieg Trenter dagen i Farsta strand, och dels under nationaldagsfirandet den 6 juni på Farsta gård. De flesta svar kom in under dessa två dagar och det var många engagerade Farstabor som kom för att diskutera och ge sina synpunkter på Magelungens strandpromenad.

Det medborgarna tycker är positivt med strandpromenaden är att den ligger naturskönt i närheten av vatten och att den bidrar till en naturupplevelse med fågelsång och djurliv, vilket ger lugn och en möjlighet till rekreation. Många lyfter fram att naturstigen fortfarande är ganska opåverkad, att det inte finns någon biltrafik och att de vill behålla den som den är. Man tycker att det är fantastiskt att ha en så fin lång och sammanhängande promenadstig och löparrunda i närområdet. En del vill att sträckan ska förlängas då man vill kunna gå runt sjön (ca 3-4 timmar) eller göra en rundtur över till Farstanäset via Ågesta- och Farstanäsbron. Att förlänga sträckan till Trångsund, Rågsved, Hagsätra med flera ställen är också önskvärt. De nyligen anlagda trädäcken uppskattas då de möjliggör att man kommer ännu närmare vattnet vilket innebär en bättre utsikt.

På frågan vilken favoritplats som de har, varierar svaren mycket. Några anger hela sträckan, andra har flera olika favoritplatser. Många olika sträckor och platser anges men några platser som kan nämnas är Farsta gård, Farstastrandsbadet och Farstanäsbron. Generellt är det gångvägar nära vattnet som uppskattas, till exempel trädäcken.

Den förbättring som de allra flesta önskar sig är röjning av sly och vass. Framför allt för att kunna få en bättre utsikt över sjön och naturen. Många påpekar att det är tråkigt att Magelungen är igenvuxen av vass och näckrosor och man anser att vattenkvaliteten behöver förbättras. Denna synpunkt har diskuterats länge. Att sjön är igenvuxen minskar även möjlighet till bad. Slyröjning skulle öka känslan av trygghet. Många önskar sig även mer och bättre belysning dels ur en trygghetsaspekt, dels för att kunna använda sträckan även då det är mörkt. På frågan om strandpromenaden kan bli tryggare svarar de flesta ja. Missbrukares närvaro vid vissa platser upplevs som otrygga. Men framför allt vill man ha mer belysning.

Fler sittplatser, bänkar och bord önskas för att kunna njuta av den vackra utsikten men även för att ta en paus och kunna vila. Man önskar sittbänkar med jämna mellanrum längs med hela sträckan. Även fler badplatser, utsiktsplatser önskas och det är framför allt vid Fagersjö och de som bor på EDÖ serviceboende som önskar bättre badmöjligheter. En del önskar sig fler grillplatser och/eller picnicplatser. Även fler toaletter och tillgång till dricksvatten längs strandvägen önskas.

Det finns önskemål om informationsskyltar om flora, fauna, historik och omgivningen. Information om strandpromenaden och karta över promenaden efterfrågas. De som aldrig gått promenaden önskar att vägvisning från kollektivtrafik till strandpromenaden ska finnas. Även mer marknadsföring av strandpromenaden nämns.

Vissa förbättringar av befintlig gångväg önskas. Framför allt bredare gångväg önskas av både de som går med barnvagn och de som är funktionshindrade, men även bättre underlag (ej asfalt). Att säkerhetsställa att tillgänglighetsperspektivet finns på hela sträckan men framför allt vid EDÖ serviceboende poängteras. Man vill att rullstolsburna och de som går med rullator ska kunna komma ut på bryggorna.

Många av de önskade åtgärderna handlar om driftsfrågor: papperskorgar är för få och töms för sällan, många ville ha bort klotter längs vägen, en del påpekar att vinterväghållningen borde förbättras och att oanvända båtar längs stranden borde flyttas. Man vill ha bättre städning av bad, strand och vatten. Om man inkluderar rensa sly och vass är det drift och underhåll som är den viktigaste åtgärden för de som har besvarat enkäten.

Det finns motsatta åsikter i fråga om cykling och hundar. Gående vill förbjuda cykling längs med hela sträckan och en del vill kunna promenadcykla då det är tryggare att cykla längs strandpromenaden med barn än i trafiken. Det som önskas är en tydlighet vad som gäller. Många är rädda för hundar och vill att de ska hållas kopplade medan andra föreslår hundrastplatser och hundbadplatser.

Enligt enkäten är den vanligaste besökaren längs Magelungens strand en kvinna över 40 år som använder stråket någon gång i veckan. Förutom svar på enkäten, har särskilda skrivelser kommit in från Farsta Strands Socialdemokratiska förening, Farsta strands Naturvård, Magelungens vänner och EDÖ Serviceboende.

Några citat ur inkomna synpunkter

“Den är en pärla som lyfter hela Farsta.”

“Vårt eget Djurgården för sköna promenader året om där man kan följa årstidernas växlingar.”

“Viktigt att bevara och utveckla nu när Farsta ska växa kraftigt.”

“Fina rekreativmöjligheter för alla.”

“Härlig och vacker promenadväg.”

“Jag kommer nära naturen, sjön och jag hör ingen trafik enbart fåglar och tystnad.”

“En sörmländsk insjö underbart. Naturstigen, peta inte där!”

“Den är fin, på landet mitt i Stockholm.”

“Strandpromenaden inbjuder till bad, fiske, skridskor, längdskidor, jogging, cykling, träna på utegym, fika på Farsta Gård, glass vid strandbadet, picknick i gröngräset, ja den inbjuder till så mycket friluftsliv att det gör mig glad i själen.”

“Att alla mina sinnen får lugn och ro. Att min ‘batterier’ får ny energi. Att vi får ta del av sjö fågellivet och leva jämte dem. Att följa årstid växlingar i denna naturliga och oarrangerade natur.”

Dialog med elever på Thorildsplans gymnasium, hösten 2016

Stockholms stad har under många år haft ett samarbete med skolor där elever har fått möjlighet att komma med förslag och nya idéer till stadens aktuella planer. Under hösten 2017 har eleverna på Thorildsplans gymnasium, som är en skola med upptagningsområde från hela staden, haft möjlighet att tycka till om Magelungens strandpromenad.

Många av eleverna påpekar att promenadstigen är igenväxt vilket skymmer dagsljus och utsikt, att det inte finns tillräckligt med papperskorgar och sittplatser, samt att det saknas belysning vilket gör strandpromenaden otrygg. De tyckte även att det var få människor i rörelse längs stråket, men att det finns mycket yta där man skulle kunna anordna olika aktiviteter för att locka fler besökare. Vägvisning och skyltning saknas vilket gör det svårt att hitta till stråket.

Eleverna har gett många olika förslag som de har illustrerat med bilder och skisser. De rekommenderar att man ska rensa bort sly för att få in mer ljus och öka trivseln och byta till belysning som ger bättre ljus för en tryggare känsla. Framför allt föreslår eleverna olika typer av sittplatser med roligare design samt olika typer av bryggor och badanläggningar, ibland med hopptorn. För att locka fler användare och öka möjligheter till aktiviteter föreslås klättervägg, boule, café samt uthyrning av kanoter och skridskor. Gångstråket skulle kunna ha pedagogiska teman om fåglar, träd och svampar eller vara en konststig. Vid Farsta gård föreslår eleverna att det ska finnas cykelställ vid utegymmet för att lättare ta sig dit, samt en lekplats där barn kan leka medan de vuxna använder gymmet.

Foto från medborgardialogen i Farsta.

Hur programhandlingen svarar på inkomna synpunkter

Djur och natur

Magelungens strandpromenad har närhet till vatten och fågelsång och djurliv. Då ett av målen med rekreationsstråk i Stockholm är att ta tillvara på platsens unika kvalitéer och förstärka dem, har hänsyn tagits till djur och natur i framtaget förslag. Programhandlingen tydliggör på flera ställen att de ingrepp som görs ska göras med hänsyn till befintlig vegetation och djurliv. Platser som till exempel Grodängen utformas för att djurlivet ska hållas skyddat från gångstråket. Den sly och vassröjning som görs på platsen ska diskuteras med stadens ekologer och andra sakkunniga. Vid entré Fagersjö placeras insektshotell och fågelholkar ut för att främja artrikedomen i området. Genom att också engagera barn och ungdomar i utplaceringer ger det även möjlighet att sprida naturpedagogik lokalt.

Ett redan uppskattat rekreationsstråk som görs användbart för fler

Ett av målen med projekt rekreationsstråk och ett av kriterierna för rekreationsstråk är att det ska vara tillgängligt för alla. I programhandlingen används begreppet användbarhet. Det syftar på topografiskt tillgängliga gångvägar med låga lutningar och handledare vid ramper, med mera. Stockholms stads riktlinje för lutning på tillgänglig väg är 5%. Det delvis kuperade landskapet gör detta till en utmaning. Förhållningssättet i tillgänglighetsområdet av natur har varit att bibehålla befintligt stråk och natur i så stor utsträckning som möjligt samt att göra tillägg av upplevelser, till exempel träbryggor och konstruktioner som varsamt placeras i miljön. Exempel på detta förhållningssätt ses vid Grodängen, men även vid Vägen över vatten samt gångstråk på bryggor vid Farsta strandsbadet och vid Klippvandringen.

Många lyfter fram som fördel att naturstigen fortfarande är ganska opåverkad, att det inte finns någon biltrafik och att de vill behålla den som den är. Gångstråket som det ser ut idag kommer att bibehållas, men med vissa tillägg som blir tillgängliga. De delar av stråket som trafikeras av bilar (vid Fågelbacken) kommer även kompletteras med en icke körbar väg. Rekreationsstråk ska enligt kriterierna överlag vara bilfritt. Utefter förslaget stråk ska man kunna röra sig helt separerad från biltrafik, med undantag för att man vid tillfartsvägar från kollektivtrafik behöver korsa vägar genom övergångsställen och röra sig efter trottoar.

Bredd på gångvägar kommer att bestämmas i projekteringskedet, men programhandlingen framhåller vikten av att de platser

som tillförs ska vara möjliga att använda av många. Detta innefattar att bryggor ska kunna passeras med rullstol och barnvagn.

I programhandlingen visas var det finns befintliga sittplatser längs med stråket, samt var nya föreslås. Skräpkorgar placeras ut vid sittplatserna.

Då stråket är tänkt att användas både av de som bor i närområdet, men även vara användbart för de som kommer från andra delar av Stockholm har det varit viktigt att göra en av entréerna från kollektivtrafik tillgänglig med rampsystem. Vi kollektivtrafikhållplatserna ska skyltar till rekreationsstråket finnas.

Slänten upp mot Edö servicehus ligger delvis på fastighetsmark. I kommande projekteringskedet upprättar Stockholm stad en dialog med fastighetsägaren Micasa angående åtgärder i slänten. Ett samarbete kring slyröjning och tillgänglighetsanpassning krävs för att nå ett fullgott resultat.

I programhandlingen markeras vilka vägar som är tillgängliga för cykel enligt Cykelkartan Stockholm.

Stråkets omfattning

I medborgardialogen har det framkommit att många vill att sträckan ska förlängas. Rekreationsstråk är ett pilotprojekt och i rapportskedet har en längre sammanhållen sträcka inventerats. Fokus i den första etappen har dock varit att öka användbarheten på angivet stråk, så att fler målgrupper kan röra sig utefter en sammanhållen sträcka. Då rekreationsstråk förhoppningsvis är ett projekt som kommer fortsätta att utvecklas inom staden kan en längre sträcka vara möjlig i framtiden. Då gångvägen runt Magelungen ligger delvis i Huddinge kommun har en sådan slinga ej studerats i programhandlingen, utan måste i så fall bli ett samarbete över kommungränsen.

Stråkets innehåll

I medborgardialogen har det framkommit att träbryggorna som underlättar vattenkontakt är uppskattade. Under inventeringen har det identifierats att de sträckor som erbjuder träbryggor för nära vattenkontakt och utblickar främst är från Farsta till Farsta strand. Programhandlingen har då identifierat ytterligare plats för träbryggor närmare Fagersjö samt komplettering av brygga vid Farsta strandsbadet, för att vattenkontakten även ska finnas spritt över rekreationsstråket. Genom att höja kvalitén på dessa delar av stråket blir insatser och upplevelser mer jämt fördelade

än idag. Detta leder till att en mer varierad målgrupp, med olika bakgrund och boendeform, kan ta del av områdets kvalitéer.

Utblickar försvåras på en del platser på grund av sly och vass. I medborgardialogen framkommer även önskemål om vass och slyröjning. I programhandlingen ingår en plan för hur vass och sly ska röjas. Omfattning kommer att stämmas av med ekologer och biologer för att på så sätt säkerställa att djur- och fågellev inte påverkas av föreslagna åtgärder. För att upprätthålla insatser utreds även möjligheten att uppdatera skötselprogram för rekreationsstråket. Vassröjning kan dock ej ingå i skötselprogram, då ansvarsfrågan kring detta utreds. Driftsfrågor har ej behandlats i denna programhandling. Synpunkter om driftsfrågor, nedskräpning, papperskorgar och klotter med mera, har skickats till ansvarig på Farsta stadsdelsförvaltning.

Fler badplatser i Fagersjö önskas. Detta har utretts i tidigare projekt i Farsta stadsdelsförvaltning. Då har man kommit fram till att åtgärder skulle bli alldeles för omfattande för att kunna genomföras utifrån angiven budget. Projekt med vattenkvalitet i Magelungen är ett projekt som drivs inom LÅP (Lokalt Åtgärdsprogram). Programhandlingen har på grund av de stora ekonomiska insatser som krävs, samt att pågående utredningar kring detta gjorts ej utrett nya möjligheter för badplatser.

För ökad trygghet önskas mer och bättre belysning. I programhandlingen har ny belysning på sträckor utefter vattnet ej föreslagits då det är ett policybeslut från staden att promenader efter vatten ej ska belysas. Ett tillägg av belysning på de delar som rustats tidigare, med träbryggor, skulle även kräva en ombyggnation då konstruktionen inte är anpassad efter den drift som krävs för belysningsarmatur och stolpar.

Platser för vistelse både i form av nya målpunkter med aktivitet, men även platser för vila och möjlighet till avskildhet har identifierats i programmet.

Orienterbarhet

I programhandlingen finns förslag på entréskyltar samt skyltning till rekreationsstråk.

Hur synpunkter kommer arbetas in i färdigt pilotprojekt

Ett samrådsmöte kring programhandlingen kommer att hållas den 4:e september 2017. Synpunkter på programhandlingen kan skickas till fariba.daryani@stockholm.se till och med den 10:e september 2017. Inkomna synpunkter kommer att inarbetas i kommande projekteringskedet i utvecklingen av Magelungens strandpromenad.

Foton från medborgardialogen i Farsta.